

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO
REFORMA SLOVENSKE DOHODNINE

Ljubljana, september 2008

TJAŠA SITAR

IZJAVA

Študentka *Tjaša Sitar* izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom *doc. dr. Mitja Čoka*, in da dovolim objavo diplomskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne 24. 9. 2008

Podpis: Tjaša Sitar

KAZALO

UVOD	1
1 DOHODNINA	3
1.1 Novi zakon o dohodnini (ZDoh-2)	3
1.2 Zavezanci za dohodnino	4
1.2.1 Rezident	4
1.2.2 Nerezident	5
1.3 Predmet obdavčitve	6
1.3.1 Pravila določanja dohodka	6
1.3.2 Pripisovanje	6
1.3.3 Povezane osebe	7
1.4 Neobdavčeni dohodki in oprostitve plačila dohodnine	7
1.4.1 Kaj ni dohodek	7
1.4.2 Oproščeni dohodki	8
1.4.3 Vrste dohodkov	8
2 VIRI DOHODNINE	9
2.1 Dohodki iz zaposlitve	9
2.1.1 Dohodki iz delovnega razmerja	9
2.1.2 Dohodki iz drugega pogodbenega razmerja	10
2.1.3 Boniteta	11
2.2 Dohodki iz dejavnosti	11
2.2.1 Dohodek, dosežen z opravljanjem dejavnosti	11
2.3 Dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti	15
2.4 Dohodek iz oddajanja premoženja v najem in iz prenosa premoženjske pravice	17
2.4.1 Dohodek iz oddajanja premoženja v najem	17
2.4.2 Dohodek iz prenosa premoženjske pravice	18
2.5 Dohodek iz kapitala	18
2.5.1 Obresti	19
2.5.2 Dividende	20
2.5.3 Dobiček iz kapitala	20
2.6 Drugi dohodki	22
3 LETNA NAPOVED DOHODNINE	23
3.1 Letna davčna osnova	23
3.2 Osnovni načeli obdavčenja	25
3.2.1 Odprava dvojnega obdavčevanja	25

3.3	Davčne olajšave	25
3.3.1	Splošna olajšava	26
3.3.2	Osebne olajšave	26
3.3.3	Posebne osebne olajšave	27
3.3.4	Posebna olajšava za vzdrževane družinske člane	27
3.3.5	Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje	28
3.4	Namenitev dela dohodnine za dotacije	28
4	EFEKTIVNA DAVČNA STOPNJA	28
4.1	Izračun efektivne davčne stopnje pri dohodnini	29
4.1.1	Stanje in povprečne plače v Sloveniji	29
4.1.2	Prispevki za socialno varnost	30
4.2	Izračun efektivne davčne stopnje na primerih	31
4.2.1	Izračun EDS na primerih ob upoštevanju ZDoh-2	32
4.2.2	Izračun EDS na primerih ob upoštevanju ZDoh-1	34
4.3	Neposredna primerjava med izračuni primerov	36
	SKLEP	43
	LITERATURA	45
	PRILOGE	

KAZALO PRILOG

PRILOGA 1:	Sporazum o odpravi dvojnega obdavčevanja	1
PRILOGA 2:	1-ZAP/M obrazec	3
PRILOGA 3:	Prikaz gibanja povprečnih bruto in povprečnih neto plač po mesecih v Sloveniji, v obdobju januar 2005 – december 2007	4
PRILOGA 4:	Primerjava porazdelitve davčnih zavezancev pri ZDoh-1 in ZDoh-2	5
PRILOGA 5:	Izračun izbranih primerov po novem Zakonu o dohodnini (ZDoh-2)	7
PRILOGA 6:	Izračun izbranih primerov po starem Zakonu o dohodnini (ZDoh-1)	9
PRILOGA 7:	Obrazec za oddajo dohodninske napovedi	11

UVOD

V vsaki družbi imajo davki zelo pomembno vlogo. Poznamo jih, odkar obstajajo organizirane družbe, spreminjajo se predvsem njihove oblike. Tako kot v preteklosti lahko tudi danes davke opredelimo kot prisilno dajatev državi. Vendar pa davkov ne obravnavamo samo kot način za zbiranje proračunskih sredstev, temveč tudi kot način za zagotavljanje sredstev za blagostanje države in njen razvoj. Napačno zastavljeni davki lahko povzročijo veliko škodo, ki jo plačujejo še cele generacije.

Ker davki zmanjšujejo dohodek davkoplačevalcev, so vedno vroča tema v političnih debatah. Prav zaradi svoje pomembnosti mora davčni sistem izpolnjevati določena načela, kamor sodi tudi načelo pravičnosti, ki med drugim zahteva, da davkoplačevalci z večjo ekonomsko sposobnostjo plačajo več davka. V povezavi s tem pa lahko govorimo o progresivnem davku, ko povprečna davčna stopnja narašča z dohodkom.

Zakonodajna aktivnost na področju davčnega prava je bila v preteklem obdobju zelo intenzivna, kar je posledica preobrazbe slovenskega političnega in gospodarskega sistema. Davčna reforma v letu 2006 je bila usmerjena tudi na področje neposrednih davkov. Spremembe zakonodaje so močnejše posegle v sistem obdavčitve fizičnih oseb. V okviru novega Zakona o dohodnini (ZDoh-2), ki je stopil v veljavo s 1. 1. 2007, so bili tako določeni dohodki iz premoženja (obresti, dividende) in kapitalski dobički izločeni iz integralne letne davčne osnove in se po novem obdavčujejo na cedularni osnovi (Kobal, 2006b, str. 3).

Nenehno spreminjanje davčne zakonodaje najbolj občutijo davčni zavezanci, na katere se spremembe nanašajo. Pred njimi je težka naloga prilagajanja njihovega poslovanja in izpolnjevanja njihovih davčnih obveznosti. V zadnjem času davčni zavezanci še posebej težko sledijo vsem spremembam davčnih predpisov in se lahko tako znajdejo v neprijetnem položaju, če ne razumejo zahtev, ki jih predpisuje zakonodajalec.

Prav zato sem se odločila in za temo diplomske naloge izbrala to področje, da se tudi sama osebno čim bolj seznanim s problematiko in se poučim o spremembah, ki jih prinaša novi Zakon o dohodnini.

Davčne obveznosti so določene v skladu s pravili o obdavčevanju, ki jim sledijo države OECD. Tako je uvedeno načelo obdavčitve rezidentov po svetovnem dohodku in nerezidentov po viru dohodka v Sloveniji. To pa zahteva uporabo dvostranskih sporazumov o izogibanju dvojni obdavčitvi.

Dohodnina tako ostaja integralni, progresivni davek, pri katerem se uporablja stopničasta progresija, na delu dohodkov pa se davčna obveznost realizira prek ene, proporcionalne davčne stopnje.

Zakonsko določene davčne stopnje niso dovolj dober kazalec davčne obremenitve, saj nanjo vplivajo tudi drugi dejavniki. Za dejansko davčno obremenitev je treba izračunati efektivne davčne stopnje, kjer so upoštevane vse podrobnosti davčnega sistema.

S pomočjo modelov lahko izračunamo povprečne ali mejne efektivne davčne stopnje za različne dohodkovne skupine. Modeli so primerni tudi za prikaz sprememb na področju zakonodaje, tako da lahko predvidimo posledice za posamezne socialne skupine.

Instrument za poseganje v razdelitev dohodka je progresivni davčni sistem. Progresivnost dohodnine prinaša s sabo spet druga vprašanja: o učinkovitosti ter pravičnosti progresivnega sistema, o optimalni stopnji progresije. Eden temeljnih namenov progresivnega sistema dohodnine je gotovo zmanjšanje dohodkovne neenakosti. Pogosto pa se lahko vprašamo, kako progresiven pa sploh je lahko davek (Stanovnik, 2002, str. 15).

Namen diplomskega dela je ugotoviti, kakšne spremembe je prinesel novi zakon o dohodnini, kakšen vpliv imajo spremembe na posameznike ter njihove dohodke, ter odgovoriti na vprašanje, ali je državi z uvedbo novega zakona o dohodnini uspelo zmanjšati progresivnost in ali je z ukrepi razbremenila davčne zavezance.

Diplomsko delo sem razdelila na več poglavij, izmed katerih vsako predstavlja določen del dohodnine. Uvodu, v katerem sta predstavljena diplomsko delo in njegova struktura, sledi prvi del, ki zajema predstavitev dohodnine po ZDoh-2. V tem delu sem predvsem na splošno predstavila dohodnino kot davek od dohodka fizičnih oseb: kdo je zavezanec za dohodnino, od katere osnove se plačuje akontacija dohodnine in dohodnina na letni ravni, po kateri davčni stopnji, katere olajšave je mogoče uveljavljati, način odprave dvojne obdavčitve, napoved in odmera dohodnine. Drugi del pa se nanaša na efektivno davčno stopnjo. Najprej jo bom predstavila s teoretičnega vidika, nato sledijo pregled trenutnega stanja v Sloveniji, izračuni za različne (izmišljene) primere ter razlaga dobljenih rezultatov in njihova primerjava z rezultati, ki se navezujejo na prejšnji zakon (ZDoh-1). Tako bom poskušala odgovoriti na predhodno zastavljeno vprašanje o smiselnosti uvedbe novega zakona o dohodnini.

1 DOHODNINA

1.1 Novi zakon o dohodnini (ZDoh-2)

Zakon o dohodnini je v času svoje veljavnosti doživel kar nekaj večjih in manjših sprememb. Davčna reforma leta 2006 je med drugimi prinesla tudi novi Zakon o dohodnini (v nadaljevanju ZDoh-2), ki je bil objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije, v veljavo pa je stopil s 1. 1. 2007.

ZDoh-2 je na področju obdavčitve fizičnih oseb ohranil veliko nespremenjenega besedila iz predhodnega zakona ZDoh-1, kakor tudi enako strukturo. Vse to je posledica dejstva, da je predhodni zakon služil kot podlaga za pripravo novega ZDoh-2.

Na področju obdavčitve fizičnih oseb sta vpeljana dva nova načina obdavčitve dohodkov in sicer:

- sintetična (celovita) obdavčitev dohodkov,
- cedularna (sestavinska, analitična) obdavčitev dohodkov.

Davčni sistemi običajno temeljijo na celovitem, sintetičnem pristopu, vendar jih ima večina prikrito cedularnost. To je značilno tudi za slovenski davčni sistem (npr. različno priznavanje normiranih stroškov pri pridobivanju posameznih vrst dohodkov).

Tabela 1: Prikaz osnovnih razlik med sintetično in cedularno obdavčitvijo

SINTETIČNA OBDAVČITEV	CEDULARNA OBDAVČITEV
<ul style="list-style-type: none">➤ Dohodki so obdavčeni preko letne davčne osnove, sintetično preko progresivnih davčnih stopenj in ob upoštevanju davčnih olajšav.	<ul style="list-style-type: none">➤ Vsak dohodek se obdavči posebej.➤ Dohodki, obdavčeni na ta način, se ne vključujejo v integralno letno davčno osnovo za odmero dohodnine.➤ Enkratna in dokončna obdavčitev po proporcionalni stopnji.
<ul style="list-style-type: none">➤ Med dohodke, ki se v skladu z ZDoh-2 obdavčujejo po progresivni stopnji od letne davčne osnove, sodijo:<ul style="list-style-type: none">– dohodki iz zaposlitve,– dohodki iz dejavnosti,– dohodki iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti,– dohodki iz oddajanja premoženja v najem in iz prenosa premoženjske pravice,– drugi dohodki.	<ul style="list-style-type: none">➤ Med dohodke, ki se v skladu z ZDoh-2 obdavčujejo po proporcionalnih stopnjah, sodijo:<ul style="list-style-type: none">– dohodki iz kapitala (obresti, dividende, dobiček iz kapitala).

Vir: T. Stanovnik, Javne finance, 2004, str. 89.

1.2 Zavezanci za dohodnino

Definiranje davčnih zavezancev in obseg davčne obveznosti je bistvena razlika, ki odstopa od ureditve, ki je veljala pred sprejetjem novega zakona. Novi zakon nam namreč natančno definira razlike med rezidenti in nerezidenti, natančno definira tudi vire posameznih dohodkov, kar je pomembno predvsem z vidika zagotavljanja fiskalne suverenosti Slovenije.

Slika 1: Prikaz razdelitve davčnega zavezanca

Vir: J. Galič, *Obdavčitev plač in drugih vrst dohodkov iz zaposlitve po novi davčni zakonodaji*, 2007.

1.2.1 Rezident

Davčni zavezanec je rezident Slovenije, če izpolnjuje enega izmed naslednjih pogojev, ki jih določa zakon v 6. členu. In sicer, rezident je tisti, ki:

- ima stalno bivališče v Sloveniji;
- biva izven Slovenije zaradi zaposlitve v diplomatskem predstavništvu, konzulatu, mednarodni misiji RS ali v stalnem predstavništvu RS pri Evropski uniji, kot javni uslužbenec z diplomatskim ali konzularnim statusom, ali je zakonec ali vzdrževani družinski član javnega uslužbenca in prebiva s to osebo;
- je bil rezident Slovenije v kateremkoli obdobju preteklega ali tekočega leta in biva izven Slovenije zaradi zaposlitve:
 - v diplomatskem predstavništvu, konzulatu, mednarodni misiji RS ali stalnem predstavništvu RS pri Evropski uniji, kot javni uslužbenec v tehnični ali administrativni funkciji, brez diplomatskega ali konzularnega statusa,
 - kot javni uslužbenec oziroma funkcionar v državnem organu ali organu lokalne skupnosti, in sicer v državi, ki na podlagi vzajemnosti takega uslužbenca ne šteje za svojega rezidenta,
 - kot uslužbenec v institucijah Evropskih skupnosti, Evropski centralni banki, Evropskem monetarnem institutu ali Evropski investicijski banki, ali je zakonec, ki ni zaposlen in ne opravlja dejavnosti, ali vzdrževan otrok takega uslužbenca in prebiva s to osebo;
- ima svoje običajno bivališče ali središče svojih osebnih in ekonomskih interesov v Sloveniji;

- je v kateremkoli času v davčnem letu prisoten v Sloveniji skupno več kot 183 dni.

Rezident mora oddajati letno napoved dohodnine. Dohodnino plačuje po progresivni lestvici (razen od nekaterih dohodkov), lahko uveljavlja vse olajšave in zmanjšanja davčne osnove, ki so določene za rezidente.

1.2.2 Nerezident

Posamezniki, ki pa ne izpolnjujejo katerega od zgoraj naštetih pogojev, so nerezidenti. Poleg tega pa kot nerezidente zakon obravnava tudi tiste osebe, ki sicer izpolnjujejo zgoraj omenjene pogoje, vendar morajo biti izpolnjeni tudi kateri od pogojev iz 7. člena ZDoh-2. Zavezanec je nerezident v primeru, da:

- je fizična oseba, ki izpolnjuje naslednje pogoje:
 - v Sloveniji bo bivala izključno zaradi zaposlitve kot tuj strokovnjak za dela, za katera v Sloveniji ni dovolj ustreznega kadra,
 - ni bila rezident v kateremkoli času petih let pred prihodom v Slovenijo,
 - ni lastnik nepremičnine v Sloveniji,
 - v Sloveniji bo bivala skupno manj kot 365 dni v dveh zaporednih davčnih letih;
- je fizična oseba, ki biva v Sloveniji izključno zaradi študija ali zdravljenja;
- opravlja delo kot oseba z diplomatskim ali konzularnim statusom v Sloveniji v diplomatskem predstavništvu, konzulatu ali mednarodni misiji skupine tujih držav ali tuje države, ali je zakonec ali vzdrževani družinski član take osebe in prebiva s to osebo, če ni slovenski državljan;
- bi postal rezident samo zaradi opravljanja dela kot funkcionar, strokovnjak ali uslužbenec mednarodne organizacije, če ni slovenski državljan;
- bi postal rezident samo zaradi zaposlitve:
 - v diplomatskem predstavništvu, konzulatu ali mednarodni misiji tuje države v Sloveniji kot javni uslužbenec v tehnični ali administrativni funkciji brez diplomatskega ali konzularnega statusa in ni slovenski državljan,
 - kot uslužbenec tuje države v Sloveniji v funkciji, ki ni diplomatska, konzularna ali mednarodna, pod pogojem, da ta tuja država na podlagi vzajemnosti podobnega uslužbenca Republike Slovenije ne šteje za svojega rezidenta,
 - kot uslužbenec v institucijah Evropske skupnosti, Evropski centralni banki, Evropskem monetarnem institutu ali Evropski investicijski banki v Sloveniji.

Nerezident je zavezanec za plačilo dohodnine od vseh dohodkov, ki imajo vir v Sloveniji, z upoštevanjem določb o mednarodnih pogodbah o izogibanju dvojnemu obdavčevanju. Akontacija dohodnine se nerezidentu šteje kot dokončen davek po določenih stopnjah za posamezno vrsto dohodka in zato ne oddaja letne napovedi dohodnine. Na splošno nerezidenti niso upravičeni do olajšav in zmanjšanj davčne osnove, ki so določeni za rezidente.

Lahko se pojavijo določene težave v primeru dvojnih rezidentov, ki so zaradi različnih opredelitev v zakonodajah dveh držav hkrati davčni rezidenti v obeh. Davčne pogodbe morajo v teh primerih določati posebna pravila, s katerimi se določi, v kateri od obeh držav je neka fizična oseba davčni rezident.

1.3 Predmet obdavčitve

1.3.1 Pravila določanja dohodka

Vrste dohodka določimo na temelju dveh delitev. Prva delitev je na aktivne in pasivne dohodke, druga pa je delitev na dohodke iz samostojnih in nesamostojnih razmerij.

Glede na aktivnost davčnih zavezancev pri pridobivanju dohodkov se dohodki delijo na aktivne, torej na takšne, pri katerih se za njihov nastanek zahteva neko udejstvovanje davčnega zavezanca (npr. dohodki iz zaposlitve, dohodki iz opravljanja dejavnosti), in na pasivne, ki so predvsem posledica posameznikovega razpolaganja s premoženjem (npr. dividende, obresti, dohodek iz vzajemnih skladov, oddajanje premoženja v najem, prenos premoženjskih pravic itd.).

Pomembno se mi zdi, da opozorim, da davčni sistem davčno ugodneje obravnava pasivne dohodke v primerjavi z aktivnimi dohodki, ki so, v celoti gledano, davčno bolj obremenjeni. V praksi so pogosto zaznali primere poskusov davčnih zavezancev, ki so hoteli uvrstiti svoje aktivne dohodke v ugodnejšo davčno obliko, torej v pasivne dohodke (Kobal, 2006a, str. 4).

Delitev dohodkov na dohodke iz samostojnih in nesamostojnih odvisnih razmerij pa je izvedena na podlagi razmerja med osebo, ki pridobiva dohodke (davčnim zavezancem), do izplačevalca dohodkov. Kot primarne dohodke lahko navedemo aktivne dohodke, torej tiste, ki jih davčni zavezanci dosega na podlagi lastne aktivnosti. Aktivnost, ki je podlaga za pridobivanje dohodkov, pa se lahko izvaja samostojno (npr. opravljanje dejavnosti – samozaposlitev) ali nesamostojno (npr. zaposlitev).

Za razliko od zaposlenih, ki so v celoti odvisni od delodajalca, samozaposlene osebe nastopajo samostojno in neodvisno na trgu, ki je podlaga za njihove (samostojne) dohodke. Posameznik lahko istočasno dosega dohodke tako iz odvisnega razmerja kakor tudi iz samostojnega opravljanja dejavnosti.

1.3.2 Pripisovanje

Davčni zavezanci velikokrat poskušajo zmanjševati svojo davčno osnovo. To naredijo na tak način, da svojo pravico do dohodka prenesejo na drugo osebo. Prenos pravice do dohodka z zavezanca na drugo osebo nima učinkov na višino davčne osnove osebe, ki je takšno pravico prenesla. Če davčni zavezanec želi, da se nek dohodek pripiše nekemu

drugemu in ne njemu, potem mora na to osebo prenesti premoženje, ki je vir takega dohodka (Oštir, 2005).

1.3.3 Povezane osebe

V preteklosti so se v praksi pri obdavčitvi določenih dohodkov, kot so npr. štipendije, študentsko delo, drugi prejemki v zvezi z izobraževanjem, ter pri koriščenju olajšav iz naslova vzdrževanih družinskih članov porajale mnoge nejasnosti in s tem povezane napake. Novi zakon ZDoh-2 pa odpravlja nejasnosti ter veliko natančneje določa, kdo je zakonec davčnega zavezanca¹, učenec, dijak ali študent². Na novo pa je opredeljena tudi definicija družinskega člana³.

1.4 Neobdavčeni dohodki in oprostitev plačila dohodnine

1.4.1 Kaj ni dohodek

Z davčnega vidika ne pridejo v poštev vsi posameznikovi prihodki, temveč le tisti, ki jih opredeli zakonodajalec. Ta opredelitev se izvede na dva načina. Prvi način je sistem pozitivne definicije dohodka (to so tisti dohodki, ki so davčno relevantni in tvorijo posameznikov celotni dohodek), drugi način pa je uporaba t. i. negativne definicije dohodka (prihodki posameznika, ki so neobdavčeni zaradi predvidene davčne oprostitve).

ZDoh-2 temelji na negativni definiciji dohodka. To pomeni, da so obdavčljivi vsi zavezančevi prihodki, razen tistih, za katere zakon izrecno drugače določa. Zaradi uveljavitve negativne definicije dohodka se je posledično pojavila potreba po definiranju netržnega dohodka. To je dohodek, ki zaradi svoje narave ne sodi pod obdavčitev z dohodnino oziroma med dohodke, ki so oproščeni plačila dohodnine.

V obliko netržnega dohodka tako uvrščamo dediščine in volila, razen tistih, ki jih fizična oseba lahko prejme v zvezi z opravljanjem dejavnosti, razna darila, dobitke od iger na srečo ter izplačila, ki jih prejme fizična oseba na podlagi zavarovanja za primer bolezni, poškodbe ali invalidnosti na podlagi neobveznih zavarovanj, ali izplačila na podlagi zavarovanja za premoženjsko škodo in za škodo v zvezi z opravljanjem osnovne kmetijske

¹ Za zakonca davčnega zavezanca se šteje oseba, ki živi z zavezancem v zakonski zvezi. Za zakonca po tem zakonu se šteje tudi oseba, s katero zavezanec živi v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti, ki ima po zakonu, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, enake pravne posledice kot zakonska zveza (v nadaljnjem besedilu: zunajzakonski partner). Šteje se, da je življenjska skupnost nastala na dan po preteku 12 mesecev od dneva, ko sta zavezanec in oseba začela živeti skupaj v življenjski skupnosti. Šteje se, da je življenjska skupnost prenehala na dan po preteku 90 dni od dneva, ko sta zavezanec in oseba prenehala živeti skupaj v življenjski skupnosti (ZDoh-2, 4. odst. 16. člen).

² Učenec, dijak ali študent za polni učni ali študijski čas je oseba, katere primarna dejavnost je osnovnošolsko ali srednješolsko izobraževanje ali študij po študijskem programu za pridobitev izobrazbe v skladu s predpisi, ki urejajo osnovno, srednje in visoko šolstvo (ZDoh-2, 8. odst. 16. člen).

³ Za družinskega člana se štejejo zakonec zavezanca ali otrok, posvojenec in pastorek zavezanca ali otrok zunajzakonskega partnerja ter starši in posvojitelji zavezanca. Za družinskega člana po tem odstavku se šteje tudi partner v istospolni skupnosti in otrok partnerja v istospolni skupnosti (ZDoh-2, 7. odst. 16. člen).

in osnovne gozdarske dejavnosti. Prav tako pa med netržne dohodke prištevamo tudi sredstva ali dobičke, ki jih pridobi fizična oseba na podlagi prenosov sredstev med svojim podjetjem in svojim gospodinjstvom ali na podlagi prenehanja opravljanja dejavnosti, ter ugodnosti, ki jih prejme fizična oseba pri nakupu blaga in storitev. Z dohodnino prav tako niso obremenjeni neodplačani prenosi premoženja med posamezniki. Takšni prenosi premoženja so še vedno predmet obdavčitve s samostojnim davkom, in sicer z davkom na dediščine in darila.

1.4.2 Oproščeni dohodki

Poleg že navedenih dohodkov posameznika, ki niso dohodek po ZDoh-2, poznamo še posamezne vrste dohodkov, ki so predvsem zaradi socialnopolitičnih ciljev izvzeti iz obdavčitve. V to skupino pa uvrščamo:

- pomoči in subvencije (enkratne solidarnostne pomoči),
- dohodke v obliki povračil stroškov, storitev in drugih ugodnosti,
- dohodke iz naslova starševskega varstva in zavarovanja za primer brezposelnosti (starševski dodatek, pomoč ob rojstvu otroka, dodatek za veliko družino),
- dohodke iz naslova obveznega pokojninskega, invalidskega in zdravstvenega zavarovanja,
- dohodke, povezane z zagotavljanjem varnosti, zaščite in reševanja,
- dohodke v zvezi z izobraževanjem (štipendije, regresirana prehrana),
- dohodke, povezane s kmetijsko in gozdarsko dejavnostjo,
- odškodnine,
- vrnitev premoženja (v skladu z zakonom o denacionalizaciji),
- dohodke, povezane z družinskimi razmerji (preživnine),
- druge dohodke v zvezi s sodnimi in upravnimi postopki,
- dohodke iz zaposlitve in iz dejavnosti (denarne nagrade športnikom za medaljo olimpijskih iger, prejemke za delo obsojencev),
- drugo (dohodek, dosežen s prodajo odpadlega papirja),
- dohodke nerezidentov,
- dohodke rezidentov – uslužbencev v institucijah Evropske skupnosti, Evropski centralni banki, Evropskem inštitutu ali Evropski investicijski banki.

1.4.3 Vrste dohodkov

V letno davčno osnovo rezidenta se torej vključujejo dohodki iz zaposlitve, dohodek iz dejavnosti, dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, dohodki iz oddajanja premoženja v najem in iz prenosa premoženjske pravice in drugi dohodki. Dohodek iz kapitala (obresti, dividende, dobiček iz kapitala) pa se ne vključuje v integralno letno davčno osnovo rezidenta, temveč se obdavči z dokončnim davkom po proporcionalni stopnji.

2 VIRI DOHODNINE

2.1 Dohodki iz zaposlitve

Dohodek iz zaposlitve je najpomembnejša vrsta dohodka tako z vidika države (glede na število zavezancev) kakor tudi z vidika strukture obdavčljivih dohodkov davčnih zavezancev. Predstavlja najznačilnejšo vrsto aktivnih dohodkov. Druga značilnost dohodkov iz zaposlitve pa je njihova odvisna narava, saj izvirajo iz odvisnih razmerij.

Na splošno so to vsi dohodki fizične osebe (delojemalca), ki jih pridobi za opravljeno delo ali storitev v odvisnem razmerju od izplačevalca takih dohodkov (delodajalca). Dohodek iz zaposlitve vključuje vsako izplačilo in boniteto, ki je neposredno ali posredno povezana z zaposlitvijo (odvisnim razmerjem).

Med dohodke iz zaposlitve štejemo tudi opravljeno delo oziroma storitev v primerih opravljanja določene funkcije na podlagi imenovanja (prokuristi, direktorji) ali izvolitve v državi (poslanci, mestni svetniki) ali drugi organ (člani nadzornih svetov) ter delo, kjer je sklenjena posebna pogodba (dohodki takih oseb pa se obdavčijo kot dohodki iz odvisnega razmerja na drugi podlagi).

Dohodek iz zaposlitve delimo na posamezne podskupine, in sicer na dohodek iz delovnega razmerja, dohodek iz drugega odvisnega pogodbenega razmerja in na dohodek iz odvisnega razmerja na drugi podlagi.

2.1.1 Dohodki iz delovnega razmerja

Dohodek iz delovnega razmerja je en del dohodkov iz zaposlitve. Vključuje vsako izplačilo, ki je povezano z delovnim razmerjem, razen določenih dohodkov, ki jih zakon posebej opredeljuje. Nekaterih dohodkov namreč v nobenem primeru ne smemo upoštevati pri davčni osnovi. To velja predvsem za dohodke, kot so prispevki za socialno varnost, ki jih za delojemalca plačuje delodajalec izvajalcu pokojninskega načrta, premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, povračila stroškov v zvezi z delom ter povračila stroškov v zvezi s službenim potovanjem. Druge dohodke pa upoštevamo v davčni osnovi le do določene višine.

Osnova za dohodnino je dohodek iz delovnega razmerja, zmanjšan za obvezne prispevke za socialno varnost, ki jih je dolžan plačevati delojemalec. Prispevki za socialno varnost so natančneje opisani v poglavju 4.1.2.

Dohodninska lestvica za dohodke iz delovnega razmerja je progresivna. Akontacija dohodnine se obračunava od mesečnih dohodkov z upoštevanjem letne dohodninske lestvice, preračunane na mesečno raven, in z upoštevanjem enomesečnega zneska splošne, osebne in posebne olajšave.

Tabela 2: Dohodninska lestvica za leto 2008, preračunana na mesečno raven

Če znaša neto mesečna davčna osnova v EUR		Znaša dohodnina v EUR
nad	do	
	598,97	16 %
598,97	1197,93	95,84 + 27 % nad 598,97
1197,93		257,56 + 41 % nad 1197,93

Vir: Ministrstvo za finance, 2008.

Če posameznik prejema dohodke od večih delodajalcev, se pri glavnem delodajalcu upoštevajo dohodninska lestvica in olajšave. Pri dohodkih, prejetih pri drugem delodajalcu, se olajšave na upoštevajo več, stopnja obdavčitve pa znaša 25 %.

Fizične osebe, ki opravljajo dejavnost, morajo davčnemu organu predložiti poročilo o podatkih iz plačilnih list za zaposlene pri fizičnih osebah, saj so le-ti potrebni za izračun in nadzor pravilnosti izračuna davčnega odtegljaja. Namesto navedenega poročila lahko predložijo tudi plačilne liste za zaposlene, ki morajo prav tako vsebovati vse podatke za izračun davčnega odtegljaja. Glede na delitev dohodkov imamo štiri vrste obrazcev za obračun davčnih odtegljajev za dohodke, ki se všttevajo v davčno osnovo⁴.

2.1.2 Dohodki iz drugega pogodbenega razmerja

Med dohodke iz drugega pogodbenega razmerja uvrščamo dohodke za stvaritev in izvedbo avtorskega dela, dohodke verskih delavcev in prejemke na podlagi pogodbe o delu. Kot dohodek iz drugega pogodbenega razmerja se obravnava tudi vsak posamezen dohodek za opravljeno delo na podlagi članstva v nadzornem svetu.

V davčno osnovo se všteta posamičen bruto prejemek, zmanjšan za normirane stroške v višini 10 % dohodka. Poleg normiranih stroškov je mogoče uveljavljati tudi dejanske stroške prevoza in nočitve v zvezi z opravljanjem dela, in sicer se priznajo na podlagi dokazil in do višin, ki jih določi vlada. V davčno osnovo se vključujejo tudi vsako izplačilo in ugodnosti (bonitete), ki so povezane s posameznim pogodbenim razmerjem. Davčna stopnja znaša 25 %.

Med dohodke iz drugega pogodbenega razmerja štejemo tudi dohodke dijaka ali študenta za opravljeno začasno ali občasno delo na podlagi napotnice študentskega servisa. Če posamezen dohodek dijaka ali študenta za opravljeno delo ne presega 400 EUR, se akontacija dohodnine ne izračuna in ne plača.

⁴ REK-1 se nanaša na obračun davčnih odtegljajev od dohodka iz delovnega razmerja. REK-1a obračuna davčne odtegljaje od plačil vajencev, dijakov, študentov. REK-1b obračuna davčne odtegljaje od pokojnin. Obrazec REK-2 pa obračuna davčne odtegljaje od dohodkov po ZDoh-2, ki niso dohodki.

2.1.3 Boniteta

Boniteta je vsaka ugodnost v naravi, ki je delojemalcu ali njegovemu družinskemu članu dana v zvezi z zaposlitvijo. Med bonitete torej vključujemo uporabo osebnega vozila za privatne namene, nastanitev, posojilo brez obresti ali z obrestno mero, ki je nižja od tržne, popust pri prodaji blaga in storitev, izobraževanje delojemalca ali njegovega družinskega člana, zavarovalne premije in podobna plačila, darila ter pravico delojemalcev do nakupa delnic. Prejemniki bonitet so lahko delojemalci, ki so z izplačevalcem bonitet v delovnem razmerju, ali posamezniki, ki opravljajo delo ali storitev na podlagi drugega pogodbenega razmerja.

Boniteta se ovrednoti na podlagi primerljive tržne cene, če pa ta ni ugotovljiva, se znesek bonitete določi na podlagi stroška, ki je nastopil pri delodajalcu v zvezi s to boniteto. Obdavčuje se tako, da se prišteje dohodku (plači, plačilu za opravljeno storitev, avtorskemu honorarju, drugim dohodkom). Boniteta se nato za potrebe obdavčitve preračuna s koeficientom davčnega odtegljaja, in sicer v primeru, če zavezanec pri izplačevalcu dohodka v naravi nima drugega dohodka (prejetega v denarju) ali če dohodek v denarju ni zadosten, da bi se od njega lahko odtegnil in plačal davčni odtegljaj.

2.2 Dohodki iz dejavnosti

Dohodek iz dejavnosti lahko opredelimo kot aktivni dohodek, saj se za njegov nastanek zahteva neko udejstvovanje davčnega zavezanca. Uvrščamo ga med t. i. samostojne dohodke, torej dohodke, ki ne izvirajo iz razmerja odvisnosti, temveč jih davčni zavezanec pridobiva na podlagi neodvisnega in samostojnega opravljanja dejavnosti na trgu. Kot dohodek iz dejavnosti pa po novem zakonu ne velja več dohodek, ki je dosežen s posameznim poslom.

2.2.1 Dohodek, dosežen z opravljanjem dejavnosti

Dohodek, dosežen z opravljanjem dejavnosti, je vsakršen dohodek, ki je dosežen z neodvisnim samostojnim opravljanjem dejavnosti ne glede na namen in rezultat opravljanja dejavnosti. Z dejavnostjo je mišljena vsaka podjetniška, kmetijska in gozdarska dejavnost, poklicna dejavnost ali druga neodvisna samostojna dejavnost, vključno z izkoriščanjem premoženja in premoženjskih pravic. Zavezanost za dohodek iz dejavnosti, ni odvisna od vpisa v register ali drugo predpisano evidenco, temveč od dejstva, ali nekdo dosega dohodek z opravljanjem dejavnosti.

V to kategorijo ne štejemo dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, saj le-tega upoštevamo ločeno, v drugi kategoriji, razen če se davčna osnova ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov ali na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov. Davčno osnovo tako ugotavljamo pod določenimi pogoji, in sicer, da eden od zavezancev za dohodnino od dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske

dejavnosti, v okviru kmečkega gospodinjstva, postane zavezanec za celotno kmetijsko in dopolnilno dejavnost. Zavezanec mora dejavnost priglasiti pri davčnem organu ter se zavezati, da bo dohodek iz dejavnosti na izbrani način ugotavljal najmanj pet davčnih let.

Dobiček je davčna osnova od dohodka iz dejavnosti. Ugotavljamo ga kot razliko med prihodki in odhodki, ki so doseženi z opravljanjem same dejavnosti. Prihodke in odhodke upoštevamo ob njihovem nastanku. Za nekatere zavezance (tiste, ki se ukvarjajo s kmetijsko in gozdarsko dejavnostjo) pa upoštevamo prihodke ob njihovem plačilu. Paziti moramo, da ne pride do neupoštevanja oziroma da ne pride do dvakratnega upoštevanja posameznih prihodkov in odhodkov.

Med prihodke v zvezi z opravljanjem dejavnosti štejemo tudi prihodke iz poslov, ki niso neposredno povezani z opravljanjem dejavnosti podjetja. Prihodek, od katerega se obračunava in plačuje davčni odtegljaj, pa se všteva v davčno osnovo v višini pred davčnim odtegljajem.

Stvarno premoženje, ki je preneseno iz gospodinjstva v podjetje, lahko štejemo kot prihodek podjetja na način, kot je določeno v računovodskih standardih za brezplačno pridobljena sredstva. To pa ne velja za stvarno premoženje, pridobljeno oziroma zgrajeno pred začetkom opravljanja dejavnosti. Če je bilo stvarno premoženje pridobljeno med opravljanjem dejavnosti in se prenaša iz gospodinjstva v podjetje, se za izkazani znesek oblikujejo dolgoročne rezervacije, za stroške amortizacije pa se zmanjšujejo dolgoročne rezervacije v dobro prihodkov.

Med prihodke ne spadajo dividende, obresti, dosežene na podlagi dolžniških vrednostnih papirjev, ter prihodki, doseženi na podlagi odsvojitve lastniškega deleža ali na podlagi odsvojitve investicijskih kuponov. Ti naštetih prihodki se obdavčijo kot dohodek iz kapitala. Tako je zagotovljena enaka davčna obravnava naštetih dohodkov fizičnih oseb.

Stroški, ki se nanašajo izključno na zavezanca, se priznajo pod pogoji in le do višine, ki jih določa vlada. Med te stroške uvrščamo stroške v zvezi s službenimi potovanji, stroške prehrane med delom, stroške prevoza na delo in z dela ter stroške dela na terenu. Med delno priznane odhodke spadajo tudi stroški reprezentance, in sicer v višini 50 %.

Obvezni prispevki za socialno varnost, ki se nanašajo na socialno zavarovanje zavezanca in jih zavezanec plačuje v skladu s posebnimi predpisi, pa se priznavajo kot odhodek.

Med ostale odhodke pa ne štejemo davkov, ki jih je zavezanec plačal kot fizična oseba in niso povezani z opravljanjem dejavnosti (na primer davek od premoženja, davek na dediščine in darila), dohodnine, davka na dodano vrednost, ki ga je zavezanec uveljavil kot odbitek davka, ter samoprispevkov.

Kot odtujitev sredstev se pri ugotavljanju davčne osnove šteje tudi prenehanje opravljanja dejavnosti. Prenos nepremičnin in opreme iz podjetja zavezanca v njegovo gospodinjstvo se ne šteje za odtujitev, če je bil le-ta opravljen ob začetku opravljanja dejavnosti oziroma pridobljen pred pričetkom opravljanja dejavnosti.

Če je davčna osnova negativna, zavezanec izkaže izgubo. Izgubo lahko pokriva z zmanjšanjem davčne osnove od dohodka iz dejavnosti v naslednjih letih. Pokrivanje izgube se prizna največ do višine davčne osnove od dohodka iz dejavnosti. Pri zmanjšanju davčne osnove na račun izgub iz preteklih let vedno najprej upoštevamo izgubo iz starejšega obdobja. Če zavezanec preneha z opravljanjem dejavnosti, se izguba ne more prenesti na novega zasebnika oziroma pravno osebo, ki prevzame njegovo dejavnost.

Pri ugotavljanju davčne osnove zavezanca se torej upoštevajo normirani odhodki v višini 25 % ustvarjenih prihodkov. Pri ugotavljanju davčne osnove od dohodkov, ki jih zavezanec doseže z izdelavo ali prodajo izdelkov domače in umetnostne obrti, ter z opravljanjem kmetijske, gozdarske in dopolnilne dejavnosti na kmetiji, pa se upoštevajo normirani odhodki v višini 70 % ustvarjenih prihodkov.

Davčni zavezanec pa ima pravico uveljavljati znižanje davčne osnove za predpisane davčne olajšave:

- olajšavo za vlaganja v raziskave in razvoj:

Zavezanec lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini 20 % zneska, ki predstavlja vlaganja v raziskave in razvoj v davčnem letu, vendar največ v višini davčne osnove. Zavezanec lahko za neizkoriščen del davčne olajšave v davčnem letu znižuje davčno osnovo v naslednjih petih davčnih letih.

- olajšavo za zaposlovanje:

Zavezanec, ki zaposluje invalida po zakonu, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini 50 % izplačane plače te osebe, zavezanec, ki zaposluje invalida s 100-% telesno okvaro ali gluho osebo, pa v višini 70 % izplačane plače te osebe.

- olajšavo za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju:

Zavezanec, ki sprejme vajenca, dijaka ali študenta po učni pogodbi za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju, lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini plačila tej osebi, vendar največ v višini 20 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji za vsak mesec izvajanja praktičnega dela posamezne osebe v strokovnem izobraževanju.

- olajšavo za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje:

Zavezanec – delodajalec, ki financira pokojninski načrt kolektivnega zavarovanja, lahko za premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki jih delno ali v celoti plača v korist delojemalcev, uveljavlja davčno olajšavo za leto, v katerem so bile premije plačane, vendar največ do zneska, ki je enak 24 % obveznih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za delojemalca – zavarovanca in ne več kot 2526,23 EUR letno.

- olajšavo za donacije:

Zavezanec lahko uveljavlja znižanje davčne osnove za znesek izplačil v denarju in v naravi za humanitarne, invalidske, socialnovarstvene, dobrodelne, znanstvene, vzgojno-izobraževalne, zdravstvene, športne, kulturne, ekološke in religiozne namene, ki so po posebnih predpisih ustanovljeni za opravljanje navedenih dejavnosti kot nepridobitnih dejavnosti. Olajšava znaša 0,3 % obdavčenega prihodka zavezanca v davčnem letu. Za izplačila političnim strankam lahko uveljavlja olajšavo do zneska, ki je enak trikratni povprečni mesečni plači na zaposlenega pri zavezancu v davčnem letu. Znesek, ki presega znižanje davčne osnove za donacije, znižuje davčno osnovo v naslednjih treh davčnih letih skupaj z znižanjem davčne osnove za te namene za tekoče davčno leto, vendar skupaj ne več, kot je zakonsko dovoljena ta olajšava, in največ v višini davčne osnove.

Davčni odtegljaj se odtegne po stopnji 15 % od naslednjih dohodkov rezidentov in nerezidentov, razen dividend in podobnih dohodkov, obresti, plačil za uporabo avtorskih pravic, patentov, licenc, plačil za zakup nepremičnin ipd. Davčni odtegljaj se ne zaračunava, če zavezanec rezident ali nerezident, ki ima poslovno enoto v Sloveniji, izplačevalcu dohodka predloži svojo davčno številko. Davčni odtegljaj se šteje kot akontacija dohodnine od dohodka, doseženega z opravljanjem dejavnosti. Davčnega odtegljaja pa se ne izračunava pri zavezancih, ki ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem normiranih stroškov.

Akontacija dohodnine od dohodka, doseženega z opravljanjem dejavnosti, se za davčno leto izračunava od davčne osnove (na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov), z upoštevanjem zmanjšanja in povečanja davčne osnove ter davčne olajšave in posebne osebne olajšave. Zavezanec od dohodkov iz dejavnosti lahko pri ugotavljanju davčne osnove upošteva splošno olajšavo v višini 2959,60 EUR letno ter posebno olajšavo za vzdrževane člane, če le-te niso bile že upoštewane pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve. Zavezanec sam izračuna akontacijo dohodnine v davčnem obračunu in ga predloži davčnemu organu do 31. 3. tekočega leta za preteklo leto. Za odmero akontacije dohodnine od dohodka, doseženega z opravljanjem dejavnosti, se uporablja osnovna lestvica. Od tako izračunane akontacije dohodnine se odštejeta obračunana predhodna akontacija in plačani davčni odtegljaj.

Če se davčna osnova od dohodka, doseženega z opravljanjem dejavnosti, ugotavlja z upoštevanjem normiranih odhodkov, akontacijo dohodnine za ta dohodek izračuna plačnik davka kot davčni odtegljaj v obračunu davčnega odtegljaja. Plačnik davka mora davčni odtegljaj izračunati in odtegniti hkrati z obračunom dohodka, doseženega z opravljanjem dejavnosti. Če navedeni dohodek izplača oseba, ki ni plačnik davka, akontacijo ugotovi davčni organ na podlagi napovedi davčnega zavezanca.

2.3 Dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti

Za dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti veljajo vsi dohodki v zvezi s to dejavnostjo v kmečkem gospodinjstvu. Kmečko gospodinjstvo je fizična oseba ali skupnost več fizičnih oseb, za katere se šteje, da opravljajo osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost, niso najeta delovna sila, imajo na dan 30. junija v davčnem letu skupno stalno ali začasno prebivališče in so prijavljeni kot eno gospodinjstvo, ki se mu na ta dan določi skupni dohodek kot:

- dohodek od uporabe kmetijskih in gozdarskih zemljišč, kadar imajo člani gospodinjstva skupaj v uporabi toliko zemljišč, da skupni katastrski dohodek članov gospodinjstva presega 200 EUR,
- dohodek od uporabe čebeljih panjev, kadar imajo člani gospodinjstva skupaj v uporabi več kot 40 čebeljih panjev.

Kot osnovna kmetijska in osnovna gozdarska dejavnost se šteje pridelava, kot je določena s predpisi o ugotavljanju katastrskega dohodka in predpisi o evidentiranju nepremičnin in je v celoti ali pretežno vezana na uporabo kmetijskih in gozdnih zemljišč ter je ustrezno evidentirana v zemljiškem katastru.

Poleg tega se kot osnovna kmetijska dejavnost šteje tudi proizvodnja vina iz lastnega pridelka grozdja s površin vinogradov (evidentiranih pri davčnem organu) in čebelarstvo, vezano na panje (evidentirane v registru čebelnjakov). Med opravljanje osnovne kmetijske dejavnosti štejemo pridobivanje mleka. Dohodki iz tega naslova se obdavčijo kot dohodki iz osnovne kmetijske dejavnosti, medtem ko se predelava mleka v mlečne proizvode šteje kot opravljanje dejavnosti. Dohodki iz tega naslova se obdavčijo kot dohodki iz dejavnosti. Tako je v osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost vključena vsa standardna in običajna intenzivna vrsta rabe ter standardna živinoreja. Iz nje pa je izključena vsa specialna, visoko intenzivna pridelava (npr. pridelava sadik sadnega, gozdnega in okrasnega drevja in grmičevja, pridelava sadik vinske trte in sadik hmelja, pridelava okrasnih rastlin ter intenzivna pridelava vrtnin in zelišč), ki ima specifično strukturo in višino stroškov in tudi dohodkov in je zato ni mogoče zajeti v pavšalno oceno dohodka, kot je to pri opravljanju osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti.

Za dohodke iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti veljajo potencialni tržni dohodki od pridelave na zemljiščih (katastrski dohodek) oziroma panjih, vključena pa so tudi plačila iz naslova ukrepov kmetijske politike in druga plačila iz naslova državnih pomoči, prejeta v zvezi z opravljanjem osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti.

Davčna osnova je katastrski dohodek, povečan za povprečni znesek subvencij na hektar površine kmetijskih in gozdnih zemljišč.

Povprečni znesek subvencij za leto 2007 (Uradni list RS, št. 15/2008):

- na hektar kmetijskega zemljišča pod katastrsko kulturo »njiva« znaša 160,07 EUR,
- na hektar kmetijskega zemljišča pod katastrsko kulturo »travnik, barjanski travnik ali pašnik« znaša 60,45 EUR,
- na hektar kmetijskega zemljišča pod katastrsko kulturo »hmeljišče« znaša 212,78 EUR,
- na hektar kmetijskega zemljišča, evidentiranega kot »oljčnik« znaša 58,64 EUR,
- na hektar gozda znaša 1,06 EUR,
- na panj, kot ga izkazuje centralni register čebelnjakov, znaša 7,32 EUR.

Akontacija dohodnine od katastrskega dohodka rezidenta se izračuna in plačuje na naslednje načine:

- 10 % davčne osnove, če je skupni znesek katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka za panje na posameznega zavezanca enak ali večji od 10 % povprečne plače v Sloveniji za preteklo leto,
- 0 % davčne osnove, če je skupni znesek katastrskega dohodka ali pavšalne ocene dohodka za panje na posameznega zavezanca manjši od 10 % povprečne plače v Sloveniji za preteklo leto.

Stopnja akontacijske dohodnine od katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka za panje za nerezidente znaša 16 %.

Davčna osnova od potencialnih tržnih dohodkov za proizvodnjo vina iz lastnega pridelka grozdja je katastrski dohodek vinograda, katerega pridelek se porabi za pridelavo vina, povečan za dvakrat. Za proizvodnjo vina, vezano na površine vinogradov izven Slovenije, se za določitev davčne osnove upošteva povprečni katastrski dohodek vinogradov, ki jih uporabljajo člani kmečkega gospodinjstva v Sloveniji.

Davčna osnova od potencialnih tržnih dohodkov je za pridelavo v panjih 70 % pavšalne ocene dohodka na panj, ki vključuje tudi druge dohodke, pripisane panjem, kot je ugotovljena po predpisih o ugotavljanju katastrskega dohodka. Do ureditve novega sistema ugotavljanja katastrskega dohodka je pavšalna osnova na panj določena v višini 14 EUR na panj, ki se jim prišteje povprečni znesek subvencij na panj. Če se odkupna cena medu spremeni za več kot 15 %, se mora ugotoviti novi znesek pavšalnega dohodka. Povprečni znesek subvencij na panj se določi v višini 5 % povprečnega zneska subvencij na površino kmetijskega zemljišča.

Katastrski dohodek za plantažne sadovnjake pod oljčnimi nasadi se ugotovi kot katastrski dohodek plantažnega sadovnjaka, povečanega za dvainpolkrat, ter za povprečni znesek subvencij na hektar površin kmetijskih zemljišč.

Opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji ni opravljanje osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti. Dopolnilna dejavnost na kmetiji je s kmetijstvom oziroma

gozdarstvom povezana dejavnost, ki se opravlja na kmetiji in omogoča kmetiji boljšo rabo njenih proizvodnih zmogljivosti ter delovne sile družinskih članov. Za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji mora nosilec pridobiti dovoljenje na pristojni upravni enoti. Na kmetiji se lahko opravljajo naslednje dopolnilne dejavnosti: predelava, obdelava, dodelava, zamrzovanje, pakiranje pridelkov, prodaja le-teh, turizem na kmetiji, dejavnost, ki je povezana s tradicionalnimi znanji na kmetiji (npr. oglarstvo, peka v kmečki peči, etnološka dejavnost, ...), nabiranje, predelava in prodaja gozdnih sadežev in zelišč, storitve s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo in opremo (posek lesa, oddajanje strojev v najem, pluzenje snega, ...), vrtnarstvo, čebelarstvo, ribogojstvo, gobarstvo, kompostiranje itd. Če nosilec dopolnilne dejavnosti preseže fizični obseg oziroma preseže predpisano zgornjo mejo dohodka iz dopolnilne dejavnosti, potem opravljanje takšne dejavnosti ni več dopolnilna dejavnost na kmetiji. Nosilec se mora registrirati kot samostojni podjetnik posameznik (Ukaz o razglasitvi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-2B), 2008).

2.4 Dohodek iz oddajanja premoženja v najem in iz prenosa premoženske pravice

Glede na aktivnost davčnih zavezancev pri pridobivanju dohodkov uvrščamo ta dohodek med pasivne dohodke. Dohodek je pridobljen kot posledica posameznikovega razpolaganja s premoženjem (npr. dividende, obresti, oddajanje premoženja v najem, prenos premoženskih pravic). Najemnine in dohodki iz prenosa premoženskih pravic se po ZDoh-2 še vedno vključujejo tudi v letno davčno osnovo zavezanca.

2.4.1 Dohodek iz oddajanja premoženja v najem

Dohodek iz oddajanja premoženja v najem zajema dohodke iz oddajanja nepremičnin in premičnin v najem (v nadaljnjem besedilu premoženja). Zajema najemnino, druge obveznosti in storitve, za katere se je zavezal najemnik, ter premije, nadomestila, odškodnine in podobne dohodke v zvezi z uporabo premoženja.

Oddajanje v najem je na splošno opredeljeno kot vsako oddajanje premoženja na podlagi pogodbe ali drugi pravni podlagi, s katerim najemodajalec prepusti najemniku določeno premoženje v uporabo ali mu prepusti pravico do uporabe premoženja, najemnik pa mu je zato dolžan plačati ustrezno najemnino ali drugo nadomestilo. Za oddajanje premoženja v najem veljajo tudi drugi primeri uporabe premoženja, kadar tisti, katerega premoženje uporablja nekdo drug, prejme ustrezno nadomestilo, če zakon ne določa drugače (npr. oddajanje premoženja v finančni najem, kjer se dohodki iz tega naslova obravnavajo in obdavčijo kot obresti).

Akontacijo dohodnine od dohodka iz oddajanja premoženja v najem izračuna plačnik davka kot davčni odtegljaj v obračunu davčnega odtegljaja, ki ga odtegne hkrati z izplačilom dohodka. Pri izračunu davčne osnove se upošteva 40 % normiranih stroškov.

Davčna stopnja je 25 %. Dejanske stroške vzdrževanja (ki ohranjajo uporabno vrednost premoženja) je mogoče uveljaviti pri ugovoru zoper informativni izračun dohodnine, ki ga pripravi davčni organ. Zavezanec lahko kot dejanske stroške vzdrževanja uveljavlja tudi dejansko porabljen sredstva rezervnega sklada za vzdrževanje večstanovanjske stavbe.

Če imamo v najemni pogodbi določeno neto najemnino, jo s koeficientom 1,1764705 preračunamo v bruto znesek.

Če zavezanec oddaja premoženje v podnajem, se dohodek na podlagi podnajema zmanjša za najemnino, ki jo sam plačuje za najeto premoženje. Pri vzajemnem oddajanju premoženja v najem, se davčna osnova določi na osnovi primerljive tržne cene in z upoštevanjem normiranih stroškov za vsako stran posebej.

Davčna osnova od dohodka, ki ga najemnik doseže z oddajanjem kmetijskega ali gozdnega zemljišča v najem, je doseženi dohodek.

2.4.2 Dohodek iz prenosa premoženjske pravice

Kot dohodek iz prenosa premoženjske pravice se obdavčuje dohodek, ki je dosežen z odstopom uporabe oziroma izkoriščanjem ali odstopom pravice do uporabe oziroma pravice do izkoriščanja:

- materialne avtorske pravice in materialne pravice izvajalca,
- izuma, videza izdelka, znaka razlikovanja, tehnične izboljšave, načrta, formule, postopka, podobne pravice oziroma podobnega premoženja in informacij glede industrijskih, komercialnih ali znanstvenih izkušenj, ne glede na to, ali so zavarovani po zakonu,
- osebna imena, psevdonima ali podobe.

Dohodek za samo stvaritev avtorskega dela je obdavčen kot dohodek iz zaposlitve ali kot dohodek iz opravljanja dejavnosti, odvisno od tega, ali fizična oseba nastopa v odvisnem ali v neodvisnem razmerju pri opravljanju dela ali storitve.

Akontacijo dohodnine izračunava plačnik dohodka kot davčni odtegljaj v obračunu davčnega odtegljaja. Davčna osnova je dohodek iz prenosa premoženjske pravice, ki je zmanjšan za 10 % normiranih stroškov. Normirani stroški se ne priznajo imetniku premoženjske pravice, ki ni oseba, ki ustvari predmet premoženjske pravice, ter v primeru odstopa uporabe oziroma izkoriščanja ali odstopa pravice do uporabe oziroma pravice do izkoriščanja osebnega imena, psevdonima ali podobe. Davčna stopnja znaša 25 %.

2.5 Dohodek iz kapitala

Dohodek iz kapitala vključuje obresti, dividende in dobiček iz kapitala.

2.5.1 Obresti

Med dohodke, ki so obdavčeni kot obresti, štejemo obresti od posojil, obresti od dolžniških vrednostnih papirjev, obresti od denarnih depozitov pri bankah in hranilnicah ter drugih podobnih finančnih terjatev do dolžnikov, dohodek iz oddajanja v finančni najem, dohodek iz življenjskega zavarovanja ter dohodek, ki ga zavezanec doseže na podlagi delitve prihodkov vzajemnega sklada v obliki obresti.

Kot obresti se obdavčuje vsako nadomestilo, ki ne pomeni vračila glavnice iz finančno-dolžniškega razmerja, in tudi zmanjšanje vrednosti glavnice zaradi inflacije. Tako se obdavčujejo tudi diskonti, bonusi, premije in podobni dohodki iz finančnodolžniškega razmerja. Za dohodek iz življenjskega zavarovanja velja tudi dohodek iz dodatnega pokojninskega zavarovanja, sklenjenega po pokojninskem načrtu, ki ni vpisan v poseben register, in dohodek iz prostovoljnega pokojninskega zavarovanja.

Davčna osnova so dosežene obresti. V primeru vezanih denarnih sredstev in varčevanja na računu pri bankah in hranilnicah v Sloveniji in drugih državah članicah EU z ročnostjo, daljšo od enega leta, je davčna osnova enaka obrestim, obračunanim za obdobje davčnega leta, če se zavezanec rezident tako odloči in obvesti banko ali hranilnico ter davčni organ.

Davčna osnova od dohodka iz finančnega najema je tisti del plačila najemodajalca najemodajalcu, ki ne pomeni vračila glavnice. Če po pogodbi o finančnem najemu lastninska pravica po izteku pogodbeno dogovorjenega obdobja ne preide na najemnika, se dohodek, ki predstavlja vračilo glavnice, v letu, ko se izteče pogodba o finančnem najemu, obdavči kot dohodek iz oddajanja premoženja v najem.

Davčna osnova od dohodka iz življenjskega zavarovanja je razlika med prejetim izplačilom in vplačilom. Vrednost vplačil se določi kot seštevek vseh obročnih vplačil.

Davčna osnova od obresti, doseženih z unovčitvijo kupona za izplačilo obresti, so dosežene obresti.

Davčna osnova od obresti, doseženih ob odsvojitvi diskontiranega dolžniškega vrednostnega papirja pred dospelostjo ali ob njej, so obresti, obračunane za obdobje od dneva pridobitve do dneva odsvojitve ali odkupa. Diskontirani dolžniški vrednostni papir je tudi brezkuponski dolžniški vrednostni papir. Višina obresti se določi po metodi enakomernega (konstantnega) donosa. Za odkup diskontiranega dolžniškega vrednostnega papirja velja tudi unovčitev.

V davčnem letu se seštevek davčnih osnov od obresti, ki jih doseže rezident na denarne depozite pri bankah in hranilnicah, zmanjša za 1000 EUR. Dohodnina od navedenih obresti

se izračuna in plača na letni ravni. Davčna stopnja znaša 20 % od davčne osnove. Davek velja kot dokončni davek.

Kadar davčnemu zavezancu obresti izplača oseba, ki je hkrati tudi plačnica davka, mora ob izplačilu obresti hkrati obračunati in plačati tudi dohodnino kot davčni odtegljaj.

2.5.2 Dividende

Dividende ne obravnavamo zgolj v smislu delničarjeve pravice do izplačila dividende, temveč mislimo s tem na vsakršno izplačilo dohodka delničarju, ki temelji na njegovem lastniškem deležu in ne pomeni zmanjšanja njegovega lastniškega deleža, vključno z razdelitvijo v obliki delnic ali zamenljivih obveznic ter pripisom dobička kapitalskemu deležu družbenika.

Podlaga za pridobivanje dohodkov v obliki dividend je torej lastniški delež (udeležba v kapitalu), ki ga ima imetnik (fizična oseba) na podlagi vloženih sredstev v gospodarski družbi. O dohodku v obliki dividend lahko torej govorimo le tedaj, kadar takšni dohodki izvirajo iz vloženega kapitala.

Kot dividende se obdavčuje tudi: prikrito izplačilo dobička, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb, dobiček, ki se razdeli v zvezi z dolžniškimi vrednostnimi papirji, ki zagotavljajo udeležbo v dobičku plačnika, in dohodek, ki ga zavezanec doseže na podlagi delitve čistega dobička vzajemnega sklada ali delitve prihodkov vzajemnega sklada.

Davčna osnova je dosežena dividenda. Pri prikitem izplačilu dobička se davčna osnova določi na podlagi primerljive tržne cene. Dohodnino od dividend obračuna in plača izplačevalec dividende po stopnji 20 % od davčne osnove in velja kot dokončni davek.

2.5.3 Dobiček iz kapitala

Dobiček iz kapitala je dobiček, ki je dosežen z odsvojitvijo kapitala. Med kapital uvrščamo nepremičnine, vrednostne papirje in deleže v gospodarskih družbah, zadrugah in drugih oblikah organiziranja ter investicijske kupone.

Obdavčljiva odsvojitvev kapitala je vsaka odsvojitvev kapitala, zlasti pa prodaja, podaritev ali zamenjava kapitala, unovčitev investicijskega kupona investicijskega sklada, izplačilo likvidacijske mase v primeru likvidacije vzajemnega sklada, izplačilo lastniškega deleža v primeru prenehanja gospodarske družbe, zmanjšanje deleža v okviru manjšega lastniškega kapitala gospodarske družbe ter druga izplačila lastniškega deleža v denarju ali naravi.

Davčna osnova od dobička iz kapitala je razlika med vrednostjo kapitala ob odsvojitvi in vrednostjo kapitala ob pridobitvi. Negativna razlika (izguba) zmanjšuje pozitivno davčno osnovo za dobiček iz kapitala, vendar največ do višine, kot znaša pozitivna davčna osnova

za dobiček iz kapitala. Izguba pri odsvojitvi kapitala ne more vplivati na zmanjšanje davčne osnove drugih dohodninskih virov. Davčni zavezanec lahko neizkoriščen del izgube v letu, za katero se dohodnina odmerja, prenaša v naslednja davčna leta in zmanjšuje pozitivno davčno osnovo za dobiček iz kapitala v naslednjih davčnih letih, vendar ne več, kot znaša pozitivna davčna osnova.

Če davčni zavezanec gospodarjenje z vrednostnimi papirji zaupa borznoposredniški družbi, se davčna osnova ob odsvojitvi kapitala zmanjša za stroške provizije, vendar ne več kot 1,5 % pozitivne razlike med vrednostjo kapitala ob pridobitvi in vrednostjo kapitala ob odsvojitvi.

Vrednost kapitala ob pridobitvi

Vrednost kapitala ob pridobitvi je nabavna vrednost, ki je povečana za stroške, povezane s pridobitvijo kapitala. Če pa kapital ni pridobljen na podlagi pogodbe ali nabavna vrednost v času pridobitve ni razvidna iz pogodbe, velja za nabavno vrednost tista, ki jo zavezanec lahko dokaže.

Vrednost kapitala, ki je bil pridobljen na podlagi prenosa kapitala s pokojne osebe na dediča ali na podlagi darilne pogodbe, je nabavna vrednost, od katere je bil odmerjen davek na dediščine in darila, če pa davek ni bil odmerjen, pa primerljiva tržna cena kapitala ob pridobitvi.

Če zavezanec pridobi delnico ali povečani delež oziroma osnovni vložek pri povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe, se šteje, da je nabavna vrednost tako pridobljene delnice ali pridobljenega povečanega deleža oziroma osnovnega vložka enaka nič.

Če zavezanec pridobi kapital s prenosom sredstev iz podjetja zavezanca v svoje gospodinjstvo ali s prenehanjem opravljanja dejavnosti, se za nabavno vrednost prenesenega sredstva šteje primerljiva tržna cena sredstva na dan prenosa oziroma na dan prenehanja opravljanja dejavnosti.

Če se zavezančev kapital v osebni družbi poveča zaradi pripisa dobička kapitalskemu deležu, se za nabavno vrednost tako povečanega dela deleža šteje znesek pripisanega dobička po plačilu dohodnine.

Kadar zavezanec odsvoji delnico oziroma delež, ki ga je pridobil ob povečanju osnovnega kapitala in je bilo tako povečanje obdavčeno kot dividenda, za nabavno vrednost tako pridobljene delnice šteje nominalna vrednost delnice ob preoblikovanju.

Stroški, povezani s pridobitvijo kapitala, so:

- vrednost na nepremičnini opravljenih investicij in stroškov vzdrževanja, ki povečuje uporabno vrednost nepremičnine, če jih je plačal zavezanec,
- znesek davka na dediščine in darila in davka na promet nepremičnin, ki ga je plačal zavezanec,
- stroški cenitve pridobljene nepremičnine, ki jo je opravil pooblaščen cenilec, vendar ne več kot 188 EUR,
- normirani stroški, povezani s pridobitvijo kapitala, v višini 1 % od nabavne vrednosti pridobljenega kapitala brez upoštevanja stroškov cenitve.

Vrednost kapitala ob odsvojitvi

Za vrednost kapitala ob odsvojitvi velja pogodbeno prodajna cena. Če iz pogodbe ni razvidna prodajna cena ali kapital ni odsvojen na podlagi pogodbe ali če pogodbeno cena ne ustreza vrednosti, ki bi se v času odtujitve dala doseči v prostem prometu, za vrednost kapitala ob odsvojitvi velja primerljiva tržna cena kapitala ob odsvojitvi.

Vrednost kapitala ob odsvojitvi se lahko zmanjša za naslednje stroške:

- znesek davka na promet nepremičnin, ki ga je plačal zavezanec,
- normirane stroške, povezane z odsvojitvijo kapitala, v višini 1 % od vrednosti kapitala ob odsvojitvi, brez upoštevanja stroškov cenitve,
- stroške cenitve odsvojene nepremičnine, ki jo je opravil pooblaščen cenilec, vendar ne več kot 188 EUR.

V dohodek, dosežen kot dobiček iz kapitala, vključujejo v davčnem letu doseženi dobički iz kapitala ali realizirane izgube iz kapitala. Velja, da je dobiček dosežen ali realizirana izguba v času odsvojitve kapitala.

Stopnja dohodnine od dobička iz kapitala je 20 % in se znižuje vsakih pet let imetništva kapitala, tako da znaša po dopolnjenih:

- 5 letih imetništva kapitala: 15 %,
- 10 letih imetništva kapitala: 10 %,
- 15 letih imetništva kapitala: 5 %,
- 20 letih imetništva kapitala: 0 %.

2.6 Drugi dohodki

Med druge dohodke pa uvrščamo nagrade, darila, dobitke v nagradnih igrah, priznavalnine na področju kulture, kadrovske in druge štipendije, aro, ki jo je prejel zavezanec ob sklenitvi pogodbe, razna nadomestila, izplačila odkupne vrednosti ter dohodek, ki ni dohodek, oproščen plačila dohodnine.

Kadrovske in druge štipendije niso vključene v davčno osnovo do višine minimalne plače za študij v Sloveniji, za študij v tujini pa do višine minimalne plače, povečane za 60 %. Tudi povračila stroškov štipendistom v zvezi z delom ne vključujemo v davčno osnovo do višine, ki jo določi vlada.

Dohodnina se ne plačuje od nagrad in priznanj za izjemne dosežke na humanitarnem, znanstvenoraziskovalnem, kulturnem, vzgojno-izobraževalnem, športnem ali socialnem področju, če jih izplača država ali samoupravna lokalna skupnost. Nagrada se ne šteje kot redni dohodek, saj je bil prejemnik nagrade izbran brez lastne aktivnosti.

V davčno osnovo ne spadajo posamična darila, če njihova vrednost ne presega 42 EUR oziroma če skupna vrednost vseh daril, prejetih v davčnem letu od istega darovalca, ne presega 84 EUR. Dohodnina se ne plačuje tudi od dobitka v nagradnih igrah do višine 42 EUR, kjer je potrebno določeno znanje, spretnost ali naključje.

Akontacija dohodnine od drugih dohodkov se izračuna in plača po stopnji 25 %. Plača jo izplačevalec drugih dohodkov skupaj z izplačilom dohodka kot davčni odtegljaj v obračunu davčnega odtegljaja.

Od drugih dohodkov, ki se prejemajo redno po mesečnih obdobjih, se akontacija dohodnine izračuna tako, da se za posamezni dohodek uporabijo stopnje dohodnine, preračunane na mesečno raven. Prav tako moramo na mesečni ravni upoštevati splošno olajšavo, osebno olajšavo za invalida in seniorsko olajšavo ter posebno olajšavo za vzdrževane člane pod pogojem, da zavezanec ne prejema dohodka, od katerega se izračunava akontacija dohodnine.

Pri izračunu akontacije dohodnine od priznavalnine, ki jo za mesečno obdobje izplačuje Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, se upošteva zmanjšanje dohodnine v višini 13,5 % odmerjene priznavalnine.

3 LETNA NAPOVED DOHODNINE

3.1 Letna davčna osnova

Letna davčna osnova od dohodka rezidenta je seštevek vseh davčnih osnov od dohodkov, ki jih je pridobil rezident v davčnem letu, vključno s povečanji in zmanjšanji, ki so določena pri posamezni vrsti dohodka.

Na letni ravni ugotovljena vsota davčnih osnov, ugotovljenih z opravljanjem dejavnosti z upoštevanjem normiranih stroškov, se zmanjša za obvezne prispevke za socialno varnost, vendar največ do višine vsot davčnih osnov. Na ta način so dohodki na letni ravni združeni in se obdavčijo z enotnimi progresivnimi davčnimi stopnjami, določenimi z lestvico za odmero dohodnine.

Do dohodninske davčne osnove pridemo s pomočjo naslednje formule:

Dohodki, ki so predmet davčne obravnave

– (minus) priznani stroški, ki so nastali ob pridobivanju dohodka (normirani ali dejanski)

– (minus) obvezni socialni prispevki

= davčna osnova I

– (minus) olajšave (standardne in nestandardne)

= davčna osnova II

Davčna osnova II je znesek, od katerega se izračuna davek na osnovi dohodninske lestvice. Izračunani znesek dohodnine se primerja z zneskom med letom plačane akontacije dohodnine in če je obračunana dohodnina večja od plačane akontacije, je potrebno doplačilo, v nasprotnem primeru pa dohodninski zavezanec prejme vrnjeno preveč plačano akontacijo dohodnine.

Dohodnina se odmeri od neto letne davčne osnove po stopnjah dohodnine od dohodkov, ki se všttevajo v letno davčno osnovo. V skladu z ZDoh-2 je določena nova poenostavljena metoda določanja povprečne stopnje dohodnine od dohodkov, ki veljajo za več let. Povprečna stopnja se izračuna ob upoštevanju stopenj dohodnine in letne davčne osnove, ki se zmanjša za 80 % davčne osnove od dohodka iz preteklih let ter za zneske vseh pripadajočih olajšav.

Lestvica za odmero dohodnine je stopničasto progresivna, kar pomeni, da povprečna davčna stopnja narašča skupaj z velikostjo davčne osnove. V novem zakonu je spremenjena lestvica za odmero dohodnine, in sicer je število davčnih razredov zmanjšano s 5 na 3 davčne razrede, najnižja stopnja dohodnine ostaja nespremenjena v višini 16 %, najvišja stopnja pa je znižana s 50 % na 41 %. Na ta način lahko posameznik že vnaprej izračuna svojo letno obveznost iz dohodnine glede na pričakovane letne dohodke.

Tabela 3: Lestvica za odmero dohodnine za davčno leto 2008

Če znaša neto letna davčna osnova v EUR		Znaša dohodnina v EUR
nad	do	
	7.187,60	16 %
7.187,60	14.375,20	1.150,02 + 27 % nad 7.187,60
14.375,20		3.090,67 + 41 % nad 14.375,20

Vir: Pravilnik o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2008, 2007.

Zneski neto letnih davčnih osnov se enkrat letno uskladijo s koeficientom rasti cen življenjskih potrebščin v Sloveniji za mesec november tekočega leta v primerjavi z mesecem novembrom prejšnjega leta po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije.

3.2 Osnovni načeli obdavčenja

ZDoh-2 uveljavlja dve načeli obdavčenja:

- načelo obdavčitve svetovnega dohodka rezidentov,
- načelo obdavčitve po viru za nerezidente.

Glede na dejstvo, ali je posameznik rezident ali nerezident, ločimo med neomejeno in omejeno davčno obveznostjo. Od vrste davčne obveznosti je odvisen obseg obdavčitve posameznika. Neomejeni davčni zavezanci se obdavčujejo v skladu z načelom obdavčitve svetovnega dohodka, omejeni davčni zavezanci pa v skladu s teritorialnim načelom oziroma načelom obdavčitve po viru. Takšna ureditev je v skladu z mednarodnimi načeli in zahteva definiranje izvora (vira) dohodka, kar je prav tako predmet urejanja ZDoh-2. Po drugi strani pa takšno izvajanje obdavčitve povzroča problematiko dvojnega obdavčenja. Podobno kot prejšnja tudi nova zakonodaja predvideva enostranske ukrepe za preprečevanje dvojne obdavčitve, po drugi strani pa izvajanje mednarodno primerljivega sistema obdavčenja rezidentov in nerezidentov povzroča večjo potrebo po uporabi sporazumov o preprečevanju dvojne obdavčitve.

3.2.1 Odprava dvojnega obdavčevanja

Od dohodkov z virom v Sloveniji se plačuje dohodnina, ki rezidentom velja kot med letom plačana akontacija dohodnine, in se vključuje v letno napoved dohodnine, nerezidentom pa se od dohodkov, ki imajo vir v Sloveniji, obračuna davek pri viru in so s tem dokončno obdavčeni v Sloveniji.

Zaradi obdavčitve dohodka rezidentov po načelu svetovnega dohodka lahko pride do dvojne obdavčitve, in sicer v tujini, kjer je bil dohodek dosežen, in v Sloveniji ob letni napovedi dohodnine. Od odmerjene dohodnine lahko rezident odšteje zneske ustreznega dela davka, ki ga je plačal od dohodkov v tujini. Metoda navadnega odbitka se bo uporabljala, ko z državo vira dohodka ni sklenjen sporazum o izogibanju dvojnemu obdavčevanju. Če pa obstaja sporazum, se uporablja metoda iz sporazuma, dogovorjena za posamezno vrsto dohodka. V prilogi 1 so naštetih omenjeni sporazumi.

3.3 Davčne olajšave

Pomen davčnih olajšav je v zagotavljanju davčne pravičnosti. Zavezanci, ki imajo enako ekonomsko moč, naj bodo enako visoko obdavčeni. Na področju obdavčitev fizičnih oseb se davčne olajšave delijo na dve veliki (temeljni) skupini. Tako so na eni strani standardne olajšave, na drugi pa nestandardne olajšave.

Standardne olajšave so tista vrsta olajšav, ki se priznajo vsakemu davčnemu zavezancu, ki izpolnjuje z zakonom določene pogoje, in sicer neodvisno od višine dejanskih izdatkov. Najpogosteje imajo obliko odbitkov, in sicer tako, da se dohodek za obdavčitev enostavno

zmanjša za določen znesek olajšave. V posameznih davčnih sistemih se pojavljajo tudi v obliki davčnega kredita oziroma pavšalnega znižanja že obračunanega davka.

Nestandardne olajšave pa so tiste olajšave, ki so odvisne od dejanskih izdatkov davčnega zavezanca. V takih primerih se dohodek za obdavčitev zniža za tiste izdatke, ki so kot taki predvideni z zakonom. Poznamo jih v obliki davčnih kreditov (obračunani davek se zniža za določen znesek). Kateri izdatki se bodo priznali kot olajšave, pa je odvisno od presoje nosilcev davčne politike. Vse bolj je prisotna tendenca širitve davčne osnove, kar ima za posledico restriktivno obravnavanje raznih (posebnih) davčnih olajšav.

ZDoh-2 po novem ne predvideva več nestandardnih olajšav. Med standardne olajšave pa tako zajema splošno davčno olajšavo, osebno olajšavo, posebno osebno olajšavo, posebno olajšavo za vzdrževane družinske člane ter olajšavo za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje.

Zneski olajšav se usklajujejo enkrat letno s koeficientom rasti cen življenjskih potrebščin v Sloveniji za mesec november tekočega leta v primerjavi z mesecem novembrom prejšnjega leta po podatkih Statističnega urada RS.

3.3.1 Splošna olajšava

Namen splošne olajšave je izključitev iz obdavčitve tistega dela dohodkov, ki jih posameznik potrebuje za lastno preživetje in vzdrževanje. Zato so do uveljavljanja olajšave upravičeni vsi rezidenti, ne glede na dejanske izdatke. V letu 2008 se vsakemu rezidentu prizna zmanjšanje letne davčne osnove v višini 2959,60 EUR (oziroma 246,63 EUR mesečno), pod pogojem, da drug rezident zanj ne uveljavlja posebne olajšave za vzdrževanega družinskega člana.

3.3.2 Osebne olajšave

Osebne olajšave pripadajo zavezancem rezidentom, ki imajo zaradi nekaterih značilnosti povečane stroške svojega preživljanja. To so:

- invalidi s 100-% telesno okvaro; prizna se jim zmanjšanje letne davčne osnove v višini 15.824,35 EUR (oziroma 1318,70 EUR mesečno), če jim je bila priznana pravica do tuje nege in pomoči,
- rezidenti po dopolnjenem 65. letu starosti; prizna se jim zmanjšanje letne davčne osnove v višini 1273,69 EUR (oziroma 106,14 EUR mesečno),
- prejemnikom pokojnine iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja se prizna zmanjšanje dohodnine v višini 13,5 % odmerjene pokojnine,
- prejemnikom priznavalnine se prizna zmanjšanje dohodnine v višini 13,5 % odmerjene priznavalnine.

3.3.3 Posebne osebne olajšave

Posebna osebna olajšava pripada dijaku ali študentu za opravljeno začasno ali občasno delo na podlagi napotnice pooblaščen organizacije v višini splošne olajšave, 2959,60 EUR, do dopolnjenega 26. leta starosti. Dijak ali študent lahko začasno ali občasno dela na podlagi napotnice pooblaščen organizacije, ki opravlja dejavnost posredovanja dela dijakom ali študentom na delovnem mestu pri posameznemu delodajalcu največ 90 dni brez prekinitve v posameznem koledarskem letu. Bistvena novost, ki jo prinaša nov ZDoh-2, je, da navedena olajšava ni več pogojena z višino doseženega dohodka⁵.

Samozaposlenemu v kulturi ter samostojnemu novinarju se pod pogoji, da gre za poklic, ki je značilen samo za to področje dejavnosti, da nima sklenjenega delovnega razmerja ter da ne opravlja druge dejavnosti, prizna zmanjšanje davčne osnove od dohodka iz dejavnosti v višini 15 % prihodkov letno do zneska 25.000 EUR njegovih prihodkov iz dejavnosti v letu, za katero se odmerja dohodnina.

3.3.4 Posebna olajšava za vzdrževane družinske člane

Rezidentom, ki vzdržujejo družinske člane, se prizna zmanjšanje letne davčne osnove v absolutnem znesku, ki znaša:

- za prvega otroka in za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana 2183,76 EUR letno (oziroma 181,98 EUR mesečno),
- za vsakega nadaljnjega vzdrževanega otroka se olajšava poveča (prikazano v tabeli 4),
- za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo ter ima pravico do dodatka za nego, se prizna 7912,70 EUR letno (oziroma 659,39 EUR mesečno).

Tabela 4: Olajšave za vzdrževane otroke v EUR

Olajšava za:	Znesek olajšave	Povečanje olajšave	Skupni letni znesek olajšave za otroke	Mesečni zneski olajšav
prvega vzdrževanega otroka	2.183,76		2.183,76	181,98
drugega vzdrževanega otroka	2.374,02	190,26	4.557,78	379,82
tretjega vzdrževanega otroka	3.959,52	1.775,76	8.517,30	709,78
četrtga vzdrževanega otroka	5.545,02	3.361,26	14.062,32	1.171,86
petega vzdrževanega otroka	7.130,52	4.946,76	21.192,84	1.766,07

Vir: Pravilnik o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2008, 2007.

Če zavezanec ni vse leto vzdrževal družinskega člana, se za priznanje olajšave upošteva čas, ko je zavezanec tega člana dejansko preživel. Za istega družinskega člana se prizna olajšava samo enemu zavezancu, drugemu pa le morebitna razlika do celotne višine olajšave.

⁵ Do 31. 12. 2006 se je navedena olajšava priznala le, če letni dohodki študenta niso presegli 1.600.000 SIT oz. 6676,68 EUR (1 EUR = 239,64 SIT).

3.3.5 Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje

Letna davčna osnova zavezanca rezidenta se lahko zmanjša za znesek premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, plačanega izvajalcu pokojninskega načrta s sedežem v Sloveniji ali v državi članici EU po pokojninskem načrtu, ki je odobren in vpisan v poseben register, vendar največ do zneska, ki je enak 24 % obveznih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za zavarovanca oziroma 5,844 % pokojnine zavarovanca in ne več kot 2526,23 EUR na leto. Če plačujeta premijo delodajalec in delojemalec, se pri odločitvi zneska premije, za katero se priznava olajšava, upošteva skupni znesek vplačanih premij.

3.4 Namenitev dela dohodnine za dotacije

Po novem zakonu lahko rezident nameni 0,5 % letno odmerjene dohodnine za financiranje splošnokoristnih namenov ali za financiranje političnih strank in reprezentativnih sindikatov. Splošno koristni nameni so: humanitarni nameni, nameni varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, invalidski, dobrodelni, ekološki, kulturni, športni, religiozni in drugi nameni, ki jih opravljajo rezidenti Slovenije in imajo s posebnim zakonom priznan poseben status, da je njihova dejavnost v javnem interesu ali da je dobrodelna (Uredba o namenitvi dela dohodnine za donacije, 2007).

4 EFEKTIVNA DAVČNA STOPNJA

Mejna davčna stopnja⁶ ni dober kazalec, ki bi nam lahko pokazal progresijo davčnega sistema. Za progresijo je pomembno predvsem to, kolikšen je obseg olajšav, kakšna je širina dohodkovnih razredov in kako najhitreje pridemo do najvišje mejne obdavčitve. Za boljšo preglednost in lažjo primerljivost moramo torej upoštevati efektivno davčno stopnjo (EDS), ki upošteva našete dejavnike.

Efektivno davčno stopnjo opredelimo kot razmerje med dejansko plačanim davkom in med dohodkom pred obdavčitvijo (tj. bruto dohodek).

Po definiciji je dejanska oziroma efektivna davčna stopnja podana z izrazom:

$$\begin{aligned} \text{EDS} &= \text{celotni plačani davki} / \text{dohodek pred obdavčitvijo} = \\ &= (\text{dohodnina} + \text{socialni prispevki} + \text{negativni davki}) / \text{bruto dohodek} \end{aligned}$$

Celotni plačani davki predstavljajo vsoto vseh davkov, tako pozitivnih kot negativnih davkov. Če so negativni davki, npr. subvencije, ki jih prejema podjetje, ali pa socialni

⁶ Mejna davčna stopnja je najvišja stopnja, ki jo mora plačati posameznik na svoj obdavčljivi prihodek, in stopnja, po kateri je njegova nadaljnja denarna enota prihodka obdavčena. To ni davčna stopnja za celoten prihodek, ampak samo za zadnjo denarno enoto.

transferji, ki jih prejema posameznik, večji od zneska davkov, ki jih plačuje zavezanec, je efektivna davčna stopnja negativna.

Za potrebe diplome bom naredila primerjavo izračunov EDS za oba zakona (ZDoh-2 in ZDoh-1), ki mi bo pokazala, ali je davčna reforma res zmanjšala obremenjenost zavezancev in s tem posegla v samo zmanjšanje progresivnosti dohodninskega sistema.

Izračun EDS mi bo pokazal, kaj se posameznemu zavezancu bolj splača glede na višino bruto dohodka, ki ga prejema, ter glede na število vzdrževanih članov, ki jih upošteva v svoji letni napovedi za odmero dohodnine. S povečevanjem bruto dohodka se povečujejo davki in prispevki, posledično pa se povečuje tudi EDS. Davki in prispevki se povečujejo tudi zaradi različnih oblik obdavčevanja in različnih stopenj, saj so različne oblike dohodkov fizičnih oseb različno obdavčene in se od njih plačujejo različni prispevki.

Pomembno pa je, da v sami primerjavi upoštevamo posameznike s točno določenimi enakimi predpostavkami ter s tem upravičimo smiselnost primerjave.

4.1 Izračun efektivne davčne stopnje pri dohodnini

Za posamezne izračune efektivnih davčnih stopenj potrebujem podatke o letnih bruto dohodkih in podatke o celotnih plačanih davkih (dohodnina, socialni prispevki). Negativnih davkov, ki jih prav tako uvrščamo med celotno plačane davke, pri tem izračunu ne bom upoštevala.

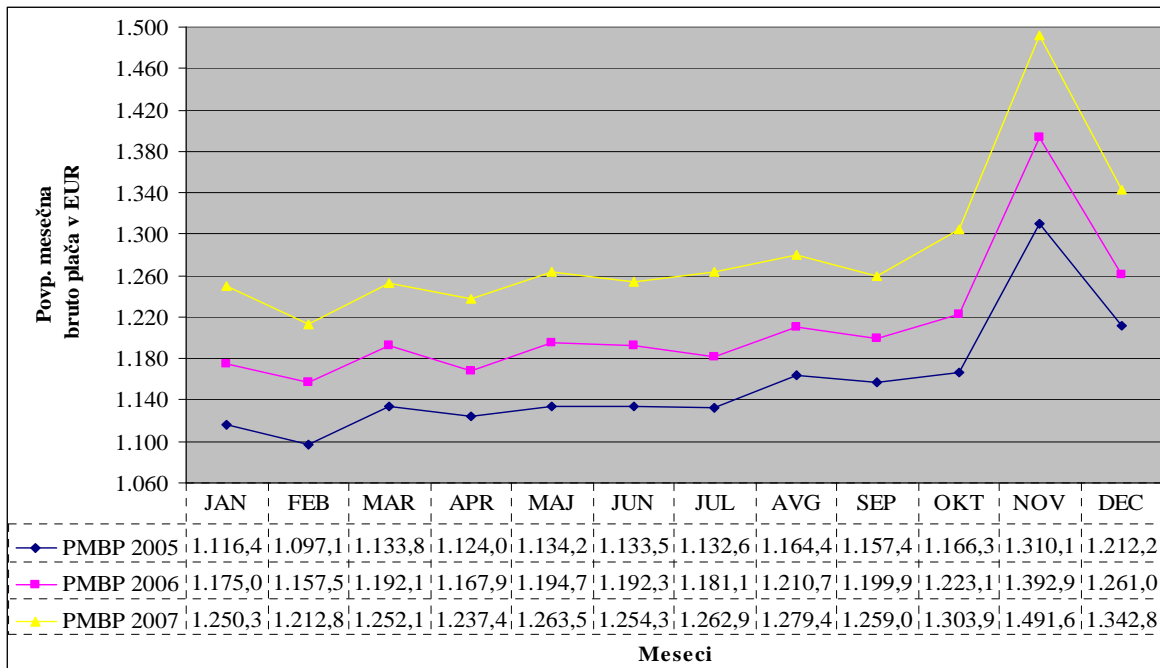
4.1.1 Stanje in povprečne plače v Sloveniji

Podatki o povprečnih plačah zbira Agencija za javnopravne evidence in storitve (AJPES) s pomočjo obrazca 1-ZAP/M⁷ in jih pošilja na Statistični urad Republike Slovenije (SURS), kjer jih statistično obdelajo.

Povprečna mesečna bruto plača za leto 2007 znaša 1284,79 EUR in je za 5,9 % višja v primerjavi z letom 2006; povprečna mesečna bruto plača leta 2006 pa znaša 1212,80 EUR in je višja za 4,8 % v primerjavi z letom 2005, ko je znašala 1157,06 EUR.

⁷ Obrazec 1-ZAP/M je priložen v prilogi 2.

Slika 2: Prikaz gibanja povprečnih mesečnih bruto plač po mesecih za obdobje 2005–2007

Vir: Tabela 1⁸.

Slika 2 prikazuje gibanje povprečnih mesečnih bruto plač v Sloveniji od leta 2005 do 2007. Zelo nadzorno lahko vidimo, kako močan vpliv imajo izredna izplačila v obliki trinajste plače v mesecu novembru.

4.1.2 Prispevki za socialno varnost

Socialno varnost bi lahko opredelili kot zaščito, ki jo družba zagotavlja s svojo solidarnostjo proti grožnji oz. v primeru ekonomske izgube (dohodka od dela). Socialne rizike, ki jih pokriva sistem socialne varnosti, predstavljajo izguba dohodka, pomanjkanje sredstev za človeka vredno življenje in povečani stroški. Pod pojem socialne varnosti sodijo torej poleg socialnih zavarovanj tudi socialne pomoči in družinski prejemki.

Prispevki so javne dajatve, ki jih zavezanci za plačilo občutijo podobno kot davke. So prisilni, zmanjšajo plačo ali dohodek, s katerim lahko oseba prosto razpolaga. Osnova za izračun prispevkov za socialno varnost je dohodek od dela, uporablja pa se proporcionalna stopnja.

Pojavlja se nagnjenje k neplačevanju prispevkov, podobno kot utaja pri davkih. Naloga prispevkov pa je kljub vsemu povsem drugačna in se zato pomembno razlikujejo od davkov. Prispevki se zbirajo s točno določenim namenom, zato lahko rečemo, da gre za dajatev (prispevek) za protidajatev (pravice iz zavarovanja).

⁸ Tabela 1, ki prikazuje gibanje povprečnih bruto in povprečnih neto plač po mesecih v obdobju januar 2005–december 2007, se nahaja v prilogi 3.

Tabela 5: Prispevki za socialno varnost, razporejeni po odstotkih glede na namembnost in glede na to, kdo plačuje prispevek

	Za pokojnin. in invalidsko zavarovanje (ZPIZ)	Obvezno zdravstveno zavarovanje (ZZZS)	Za zaposlovanje (RS)	Za starševsko varstvo (RS)	Skupaj
Delojemalec	15,50 %	6,36 %	0,14 %	0,10 %	22,10 %
Delodajalec	8,85 %	7,09 %	0,06 %	0,10 %	16,10 %
Skupaj	24,35 %	13,45 %	0,20 %		38,20 %

Vir: M. Čok, T. Stanovnik, A. Cirman, V. Prevolnik Rupel & M. Mrak, *Javne finance v Sloveniji, 2005, str.46.*

4.2 Izračun efektivne davčne stopnje na primerih

Prikazala bom izračun efektivne davčne stopnje (v nadaljevanju EDS) za štiri različne primere. Posamezni primeri se razlikujejo med seboj po tem, da vsak davčni zavezanec v svoji davčni napovedi uveljavlja različno število družinskih članov kot vzdrževane osebe. Večje kot je število članov v družini, višje so pripadajoče posebne olajšave za vzdrževane člane. Višje olajšave pomenijo večji vpliv na samo višino odmerjene dohodnine. Pri izračunu primerov bom upoštevala tudi dejavnik različno visokih zneskov povprečnih bruto plač (različni večkratniki povprečne bruto plače) in s tem prikazala progresivnost dohodninskega sistema. S povečevanjem bruto dohodka se namreč povečuje delež davka, ki ga je treba plačati državi.

Za potrebe primerjave med ZDoh-2 in ZDoh-1 bom iste primere prikazala še ob upoštevanju zakonitosti starega zakona⁹, in sicer ob predpostavki, da pri izračunu upoštevam enake večkratnike povprečne bruto plače, vendar preračunane za leto 2005 (v tem obdobju velja ZDoh-1).

Pričakujem, da bo primerjava izračunov EDS prikazala razlike, ki so posledica samih sprememb v zakonu. Razlike bodo nastale zaradi spremenjenih davčnih stopenj, spremenjenih širin davčnih razredov ter zaradi spremenjenih višin olajšav. Primeri bodo pokazali, kateri davčni zavezanec z novim zakonom največ pridobi in kateri ostane prikrajšan zaradi večjega plačila dohodnine.

Porazdelitev davčnih zavezancev po dohodninskih razredih za oba zakona je prikazana v prilogi 4.

⁹ Lestvica za odmero dohodnine in višine davčnih olajšav po ZDoh-1 se nahajajo v prilogi 6.

Predpostavke za izračun:

Primer 1: Davčni zavezanec, ki v svoji dohodninski napovedi ne uveljavlja olajšave za vzdrževane člane oz. je brez otrok, prejema PSBP, prostovoljno plačuje maksimalni znesek za dodatno pokojninsko in invalidsko zavarovanje (v nadaljevanju PDPIZ; v primeru se upošteva splošna olajšava ter olajšava za PDPIZ).

Primer 2: Davčni zavezanec v svoji dohodninski napovedi uveljavlja olajšave za enega vzdrževanega člana, prejema PSBP, prostovoljno plačuje maksimalni znesek za dodatno pokojninsko in invalidsko zavarovanje (v primeru se upošteva splošna olajšava, posebna olajšava za vzdrževanega člana ter olajšava za PDPIZ).

Primer 3: Davčni zavezanec v svoji dohodninski napovedi uveljavlja olajšave za dva vzdrževana člana, prejema PSBP, prostovoljno plačuje maksimalni znesek za dodatno pokojninsko in invalidsko zavarovanje (v primeru se upošteva splošna olajšava, posebna olajšava za dva vzdrževana člana ter olajšava za PDPIZ).

Primer 4: Davčni zavezanec v svoji dohodninski napovedi uveljavlja olajšave za tri vzdrževane člane, prejema PSBP, prostovoljno plačuje maksimalni znesek za dodatno pokojninsko in invalidsko zavarovanje (v primeru se upošteva splošna olajšava, posebna olajšava za tri vzdrževane člane ter olajšava za PDPIZ).

4.2.1 Izračun EDS na primerih ob upoštevanju ZDoh-2

Pri izračunu sem uporabila mesečno povprečno slovensko bruto plačo leta 2007 (v nadaljevanju PSBP), tj. 1284,79 EUR. Če znaša PSBP na mesečni ravni 1284,79 EUR, potem znaša na letni ravni 15.417,48 EUR¹⁰.

Tabela 6: Višina povprečnih bruto plač leta 2007 za izbrane primere

Večkratnik PSBP	Višina bruto plače v EUR
podpovprečna bruto plača (0,64 · PSBP)	0,64 · 15.417,48 EUR = 9.867,19 EUR
povprečna bruto plača (1,00 · PSBP)	1,00 · 15.417,48 EUR = 15.417,48 EUR
nadpovprečna bruto plača 1 (1,64 · PSBP)	1,64 · 15.417,48 EUR = 25.284,67 EUR
nadpovprečna bruto plača 2 (3 · PSBP)	3 · 15.417,48 EUR = 46.252,44 EUR
nadpovprečna bruto plača 3 (5 · PSBP)	5 · 15.417,48 EUR = 77.087,40 EUR

Vir: Lastni, 2008.

Formule, ki se uporabljajo za posamezne izračune (prikaz za primer 1, za PSBP):

$$\begin{aligned} \text{Prispevek za socialno varnost} &= 21,1 \% \text{ bruto plače} = \\ &= 0,211 \cdot 15.417,48 \text{ EUR} = 3253,09 \text{ EUR} \end{aligned}$$

¹⁰ Znesek mesečne plače, pomnožen z 12 (s številom mesecev v letu).

Olajšava za PDPIZ = maks. 24 % od obveznih prispevkov za PIZ¹¹
oz. maks. 2526,23 EUR.

Obvezni prispevki za PIZ = 15,5 % bruto plače =
= 0,155 · 15.417,48 EUR =
= 2389,71 EUR

Olajšava za PDPIZ = 0,24 * 2389,71 EUR =
= 573,53 EUR

Osnova za dohodnino = bruto plača
– (minus) prispevki za socialno varnost
– (minus) splošna olajšava
– (minus) posebna olajšava
– (minus) olajšava za PDPIZ
= 15.417,48 – 3253,09 – 2959,60 – 0,00 – 573,53 =
= 8631,26 EUR

Izračunano osnovo za dohodnino (za ta primer) razvrstimo v 2. dohodninski razred s pripadajočo 27-% mejno dohodninsko stopnjo.

Dohodnina za 2. doh. razred = 1150,02 + 27 % nad 7187,69 EUR =
= 1150,02 + 0,27 · (8631,26 - 7187,69) =
= 1539,81 EUR

Neto plača = bruto plača – (dohodnina + prispevki) =
= 15.417,48 – 4792,90 =
= 10.624,58 EUR

EDS = (dohodnina + prispevki) / bruto plača =
= 4792,90 / 15.417,48 =
= 0,311 = 31,1 %

Iz izračuna sledi, da zavezanci za dohodnino, ki imajo PSBP v znesku 15.417,48 EUR, namenjajo za plačilo dohodnine in različnih prispevkov 31,1 % svojega bruto dohodka.

¹¹ PIZ je kratica za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Tabela 7: Povprečna slovenska bruto plača v EUR (ZDoh-2; izračun za primer 1; 0 otrok)

	0,64*PSBP	1,00*PSBP	1,64*PSBP	3*PSBP	5*PSBP
BRUTO PLAČA	9.867,19	15.417,48	25.284,67	46.252,44	77.087,40
Prispevki za socialno varnost	2.081,98	3.253,09	5.335,06	9.759,26	16.265,44
Davčna osnova I	7.785,21	12.164,39	19.949,61	36.493,18	60.821,96
Splošna olajšava	2.959,60	2.959,60	2.959,60	2.959,60	2.959,60
Posebna olajšava (za otroke)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Olajšava za PDPIZ	367,06	573,53	940,59	1.720,59	2.526,23
Davčna osnova II (osnova za doh.)	4.458,55	8.631,26	16.049,41	31.812,98	55.336,13
Pripadajoči doh. razred (mejna dohodninska stopnja)	1 (16 %)	2 (27 %)	3 (41 %)	3 (41 %)	3 (41 %)
DOHODNINA	713,37	1.539,81	3.777,10	10.240,16	19.884,65
Skupaj (dohodnina + prispevki)	2.795,34	4.792,90	9.112,16	19.999,43	36.150,09
NETO PLAČA	7.071,84	10.624,58	16.172,51	26.253,01	40.937,31
EDS v %	28,3	31,1	36,0	43,2	46,9

Tabela 8 nam prikazuje izračun neto plače za različne večkratnike PSBP, kar pomeni, da v izračunu upoštevam različno visoke bruto plače. Splošna olajšava je fiksna, kar pomeni, da se ne spreminja glede na višino bruto plače. To pa ne velja za delojemalčeve prispevke za socialno varnost ter olajšave za PDPIZ. Ti pomenijo določen delež začetne bruto plače in se zato za vsak primer posebej preračunavajo.

Tabele z izračuni za preostale primere, v katerih sem upoštevala še olajšave za vzdrževane člane, so prikazane v prilogi 5.

4.2.2 Izračun EDS na primerih ob upoštevanju ZDoh-1

Pri izračunu sem uporabila mesečno PSBP leta 2005, tj. 1157,06 EUR. Če znaša PSBP na mesečni ravni 1157,06 EUR, potem znaša na letni ravni 13.884,72 EUR.

Tabela 8: Višina povprečnih bruto plač leta 2007 za izbrane primere

Večkratnik PSBP	Višina bruto plače v EUR
podpovprečna bruto plača (0,64 · PSBP)	0,64 · 13.884,72 EUR = 8.886,22 EUR
povprečna bruto plača (1,00 · PSBP)	1,00 · 13.884,72 EUR = 13.884,72 EUR
nadpovprečna bruto plača 1 (1,64 · PSBP)	1,64 · 13.884,72 EUR = 22.770,94 EUR
nadpovprečna bruto plača 2 (3 · PSBP)	3 · 13.884,72 EUR = 41.654,16 EUR
nadpovprečna bruto plača 3 (5 · PSBP)	5 · 13.884,72 EUR = 69.423,60 EUR

Vir: Lastni, 2008.

Formule, ki se uporabljajo za posamezne izračune (prikaz za primer 1, za PSBP):

$$\begin{aligned} \text{Prispevek za socialno varnost} &= 21,1 \% \text{ bruto plače} = \\ &= 0,211 \cdot 13.884,72 \text{ EUR} = 2929,68 \text{ EUR} \end{aligned}$$

Olajšava za PDPIZ = maks. 24 % od obveznih prispevkov za PIZ¹²
oz. maks. 2292,60 EUR.

Obvezni prispevki za PIZ = 15,5 % bruto plače =
= 0,155 · 13.884,72 EUR =
= 2152,13 EUR

Olajšava za PDPIZ = 0,24 · 2152,13 EUR =
= 516,51 EUR

Osnova za dohodnino = bruto plača
– (minus) prispevki za socialno varnost
– (minus) splošna olajšava
– (minus) posebna olajšava
– (minus) olajšava za PDPIZ =
= 13.884,72 – 2929,68 – 2522,00 – 0,00 – 516,51 =
= 7916,53 EUR

Izračunano osnovo za dohodnino (za ta primer) razvrstimo v 2. dohodninski razred s pripadajočo 33-% mejno dohodninsko stopnjo.

Dohodnina za 2. doh. razred = 886,00 + 33 % nad 5539,00 EUR =
= 886,00 + 0,33 · (7916,53 - 5539,00) =
= 1670,59 EUR

Neto plača = bruto plača – (dohodnina + prispevki) =
= 13.884,72 – (1670,59 + 2929,68) =
= 9284,46 EUR

EDS = (dohodnina + prispevki) / bruto plača =
= (1670,59 + 2929,68) / 13.884,72 =
= 0,331 = 33,1 %

Iz izračuna sledi, da zavezanci za dohodnino, ki imajo PSBP v znesku 13.884,72 EUR, namenjajo za plačilo dohodnine in različnih prispevkov 33,1 % svojega bruto dohodka.

¹² PIZ je kratica za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Tabela 9: Povprečna slovenska bruto plača v EUR (ZDoh-1; izračun za primer 1; 0 otrok)

	0,64 · PSBP	1,00 · PSBP	1,64 · PSBP	3 · PSBP	5 · PSBP
BRUTO PLAČA	8.886,22	13.884,72	22.770,94	41.654,16	69.423,60
Prispevki za socialno varnost	1.874,99	2.929,68	4.804,67	8.789,03	14.648,38
Davčna osnova I	7.011,23	10.955,04	17.966,27	32.865,13	54.775,22
Splošna olajšava	2.522,00	2.522,00	2.522,00	2.522,00	2.522,00
Posebna olajšava (za otroke)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Olajšava za PDPIZ	330,57	516,51	847,08	1.549,53	2.292,60
Davčna osnova II (osnova za doh.)	4.158,66	7.916,53	14.597,19	28.793,60	49.960,62
Pripadajoči doh. razred (mejna dohodninska stopnja)	1 (16 %)	2 (33 %)	3 (37 %)	4 (41 %)	5 (50 %)
DOHODNINA	665,39	1.670,59	4.026,82	9.554,78	18.768,31
Skupaj (dohodnina + prispevki)	2.540,38	4.600,26	8.831,49	18.343,81	33.416,69
NETO PLAČA	6.345,84	9.284,46	13.939,45	23.310,35	36.006,91
EDS v %	28,6	33,1	38,8	44,0	48,1

Tabele z izračuni za ostale primere, v katerih sem upoštevala še olajšave za vzdrževane člane, so prikazane v prilogi 6.

4.3 Neposredna primerjava med izračuni primerov

V tem delu diplomske naloge bom poskušala odgovoriti na vprašanje, ali je državi z uvedbo novega zakona o dohodnini uspelo zmanjšati progresivnost in s posameznimi ukrepi razbremeniti posamezne davčne zavezance. Odgovore bom dobila iz neposredne primerjave med posameznimi izračuni EDS, enkrat ob upoštevanju starega zakona (ZDoh-1) ter drugič ob upoštevanju novega zakona o dohodnini (ZDoh-2).

Tabela 10: Primerjava učinkovitih davčnih stopenj po posameznih primerih (EDS v %)

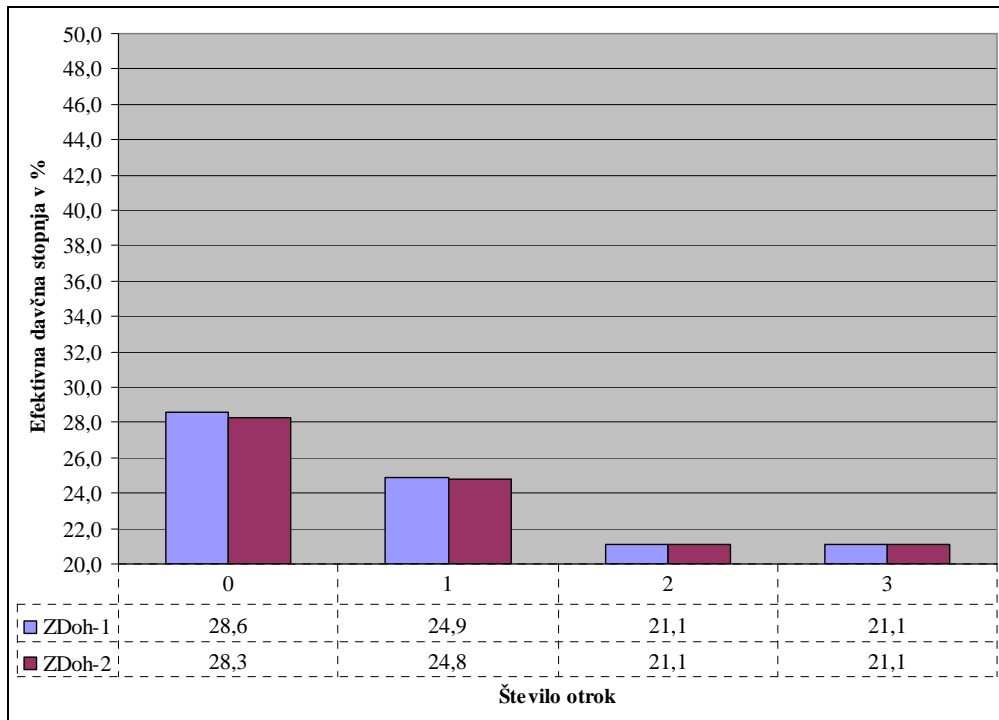
Večkratnik PSBP		PRIMER 1 (0 otrok)	PRIMER 2 (1 otrok)	PRIMER 3 (2 otroka)	PRIMER 4 (3 otroci)
0,64 · PSBP	ZDoh-1	28,6	24,9	21,1	21,1
	ZDoh-2	28,3	24,8	21,1	21,1
	<i>razlika</i> ¹³	-0,3	-0,1	0,0	0,0
1,00 · PSBP	ZDoh-1	33,1	28,3	25,4	22,0
	ZDoh-2	31,1	27,8	25,3	21,2
	<i>razlika</i>	-2,0	-0,5	-0,1	-0,8
1,64 · PSBP	ZDoh-1	38,8	35,5	32,0	27,7
	ZDoh-2	36,0	32,8	30,2	26,0
	<i>razlika</i>	-2,8	-2,7	-1,8	-1,7
3 · PSBP	ZDoh-1	44,0	42,0	39,9	37,0
	ZDoh-2	43,2	41,3	39,2	35,7
	<i>razlika</i>	-0,8	-0,7	-0,7	-1,3
5 · PSBP	ZDoh-1	48,1	46,7	45,1	43,1
	ZDoh-2	46,9	45,7	44,5	42,4
	<i>razlika</i>	-1,2	-1,0	-0,6	-0,7

Tabela 10 nam prikazuje primerjavo izračunov EDS za posamezne primere. Negativna razlika med izračunanimi EDS za posamezen zakon pomeni, da je zavezanec z uvedbo ZDoh-2 na boljšem. Njegov delež davka, ki ga dejansko plačuje od bruto dohodka, je manjši, kot je bil pred reformo dohodnine. V primerih, ko je EDS enaka 0, spremembe, ki jih je uvedla reforma, niso vplivale na posamezne zavezanec. Posamezniki plačujejo učinkovito enak delež davka državi, kot so ga pred reformo.

Kot vidimo iz tabele 10, je dejansko med najmanj obdavčenimi zavezanec, ki prejema podpovprečno bruto plačo (0,64 · PSBP), in sicer v primeru, ko v svoji davčni napovedi uveljavlja olajšavo za dva oz. tri vzdrževane člane. Zavezanec, ki prejema 5-kratno PSBP in v svoji davčni napovedi ne uveljavlja olajšave za vzdrževane člane, pa dejansko plačuje državi največ davka glede na svoj bruto dohodek.

¹³ Razlika v odstotnih točkah.

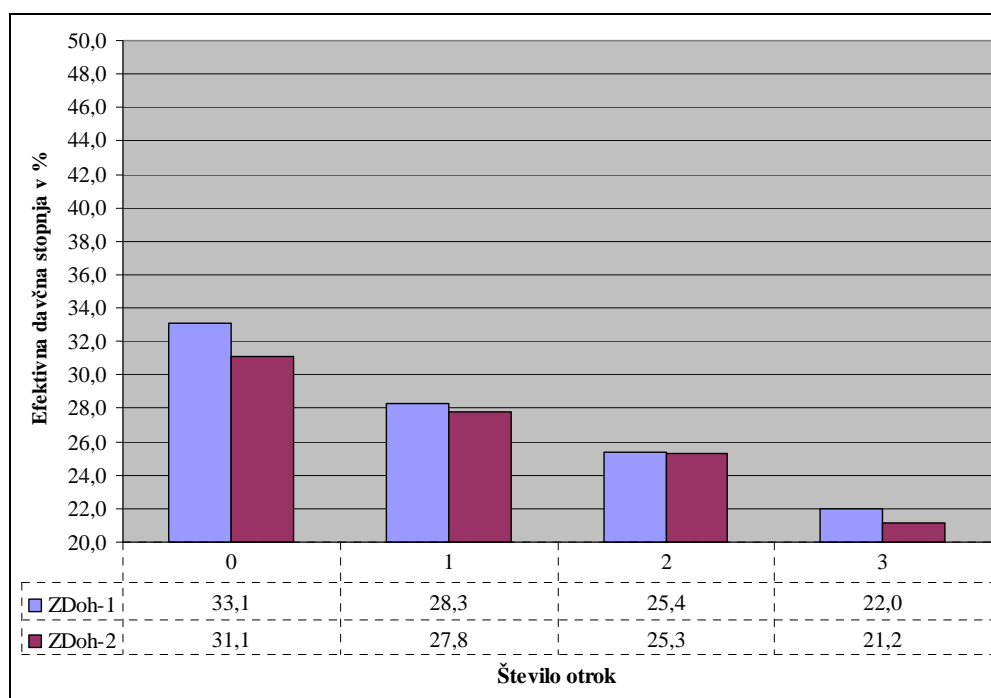
Slika 3: Grafični prikaz primerjave EDS za ZDoh-1 in ZDoh-2 glede na število otrok, ki jih zavezanec uveljavlja pri napovedi ($0,64 \cdot \text{PSBP}$)

Vir: Podatki iz tabele 10, 2008, lastni prikaz.

Iz slike 3 lahko vidimo, da so v primeru pri podpovprečni slovenski bruto plači ($0,64 \cdot \text{PSBP}$) razlike med zakonoma majhne. Davčno osnovo zavezanca po obeh zakonih uvrstimo v 1. dohodninski razred. Mejna davčna stopnja pri obeh zakonih pa je enaka 16 %. Razlika med izračunanimi EDS je minimalna. Ko zavezanec v svoji davčni napovedi ne uveljavlja vzdrževanih članov, znaša razlika med zakonoma le 0,3 odstotne točke. To pomeni, da je zavezanec na račun uvedbe novega zakona pridobil. Vzrok za razlike lahko najdem le v višji splošni olajšavi pri ZDoh-2. V primeru dveh ali treh vzdrževanih članov pa je EDS enaka višini obveznih prispevkov za socialno varnost (tj. 21,1 %). Zaradi nizkega bruto dohodka ter vseh upoštevanih olajšav ima zavezanec negativno osnovo za dohodnino, kar pomeni, da je plačila dohodnine oproščen.

Slika 4: Grafični prikaz primerjave EDS za ZDoh-1 in ZDoh-2 glede na število otrok, ki jih zavezanec uveljavlja pri napovedi ($1,00 \cdot \text{PSBP}$)

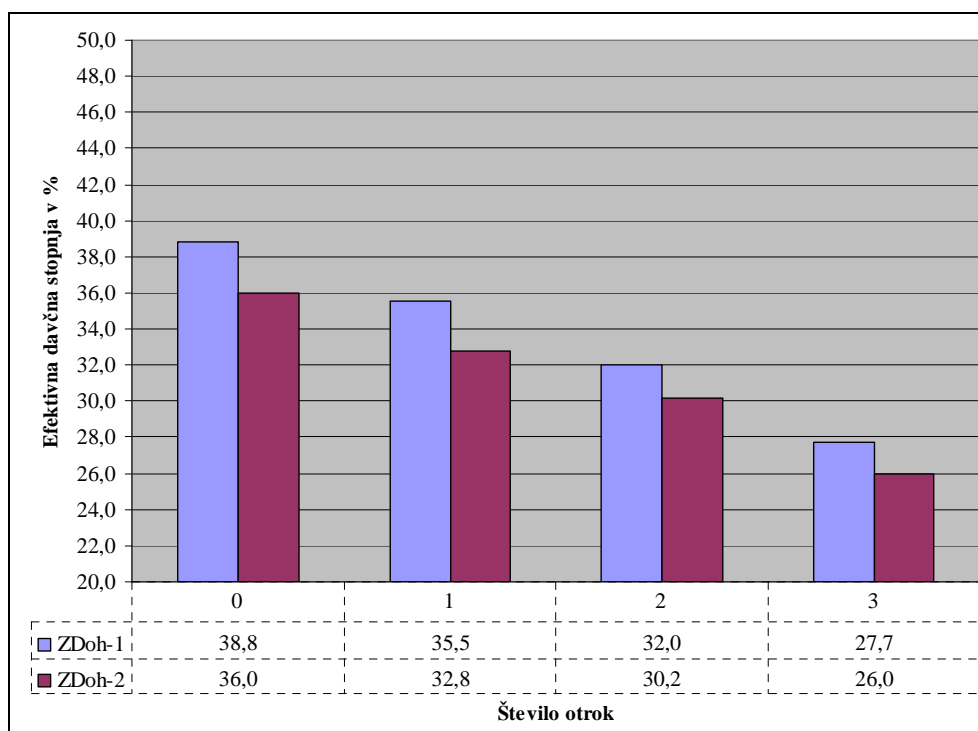
Vir: Podatki iz tabele 10, 2008, lastni prikaz.

V drugem primeru, z zavezancem z bruto plačo v višini PSBP, lahko vidimo, da že prihaja do večjih odstopanj. Davčno osnovo zavezanca, ki nima otrok, po obeh zakonih uvrstimo v 2. dohodninski razred. ZDoh-1 mu zakonsko določa mejno stopnjo dohodnine pri 33 %, ZDoh-2 pa pri 27 %. Razlika med izračunanima EDS v tem primeru znaša kar 2,0 odstotne točke v prid novemu zakonu.

V primeru, ko zavezanec uveljavlja v svoji napovedi 1 otroka, pridemo do situacije, ko bi stara dohodninska zakonodaja zavezanca po osnovi uvrstila v 2. dohodninski razred z mejno davčno stopnjo 33 %, nova pa še vedno v 1. dohodninski razred s pripadajočo 16-% mejno davčno stopnjo. Kar pomeni, da je zaradi novih, širše postavljenih mej davčnih razredov zavezanec kljub vsemu v primeru upoštevanja novega zakonu na boljšem, saj v skupnem dejansko plača manj davka, kot bi ga po starem zakonu. Izračun nam pokaže tudi to, da je v primeru upoštevanja starega zakona izračunana EDS manjša od zakonsko določene mejne stopnje za 4,7 odstotne točke. Razlika med EDS pa znaša 0,5 odstotne točke v prid ZDoh-2.

Ko zavezanec uveljavlja 2 oziroma 3 vzdrževane člane, uvrščata oba zakona davčno osnovo v 1. dohodninski razred. Razlika med izračunanima EDS je minimalna, in sicer znaša 0,1 oz. 0,8 odstotne točke v prid ZDoh-2.

Slika 5: Grafični prikaz primerjave EDS za ZDoh-1 in ZDoh-2 glede na število otrok, ki jih zavezanec uveljavlja pri napovedi ($1,64 \cdot \text{PSBP}$)

Vir: Podatki iz tabele 10, 2008, lastni prikaz.

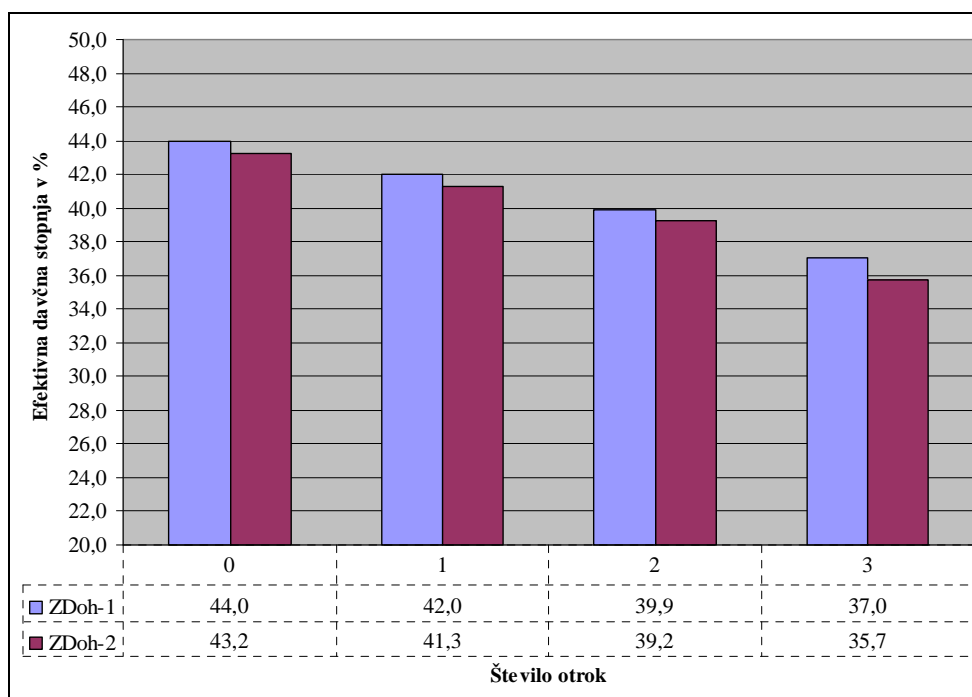
V primeru 1,64-kratne višine PSBP nam slika 5 pokaže, da je zavezanec po izračunih EDS po ZDoh-2 na boljšem kot pri ZDoh-1. Razlika v izračunih je pri tej višini PSBP največja. Torej so pri tej višini dohodka najbolj očitne spremembe, ki jih je prinesla reforma dohodnine.

Davčno osnovo zavezanca, ki nima otrok, po obeh zakonih uvrstimo v 3. dohodninski razred. Vendar pa je pri tem zanimivo poudariti to, da se zavezanec že pri dokaj nizki bruto plači ($1,64$ -kratna višina PSBP) po novem zakonu s svojo davčno osnovo že uvršča v najvišji dohodninski razred z mejno stopnjo 41 %. Le-ta je predpisana za 4 odstotne točke višje kot po starem zakonu, kjer znaša 37 %. Ob primerjavi EDS pa opazimo obratno situacijo. Kljub temu da je po ZDoh-2 predpisana višja mejna stopnja, zavezanec dejansko plača manjši delež dohodnine glede na svoj bruto dohodek. EDS po novem zakonu namreč znaša 36 % in je za kar 5 odstotnih točk nižja od mejne stopnje. Do razlike med mejno zakonsko in dejansko, efektivno davčno stopnjo obdavčitve pride zaradi progresivne davčne lestvice. Ker se z višjo stopnjo obdavči samo del dohodka, ki presega mejno vrednost, je EDS nižja od mejne zakonske davčne stopnje. Po starem zakonu pa znaša EDS 38,8 %. Razlika med njima je v tem primeru najvišja in znaša 2,8 odstotne točke v prid ZDoh-2. Pri tem primeru lahko torej opazimo, kako je država z določitvijo nove mejne stopnje ter z zmanjšanjem števila davčnih razredov posegla v progresivnost davčnega sistema.

Ko zavezanec uveljavlja v svoji napovedi 1 vzdrževanega otroka, znova pridemo do situacije, ko bi stara dohodninska zakonodaja zavezanca po davčni osnovi uvrstila v višji, in sicer v 3. dohodninski razred z mejno davčno stopnjo 37 %, nova pa v nižji, v 2. dohodninski razred s pripadajočo 27-% mejno davčno stopnjo. Če pa primerjam EDS in mejno stopnjo, je le-ta po ZDoh-1 nižja od mejne davčne stopnje in znaša 35,5 %. Zanimiv je izračun, ki pokaže, da je EDS, izračunana ob upoštevanju ZDoh-2, za kar 5,8 odstotne točke višji od mejne, zakonsko določene davčne stopnje, ki znaša 32,8 %. Zavezanec tako dejansko plačuje več davka, kot je zakonsko določeno, vendar pa je kljub vsemu v skupnem dejansko manj obdavčen, kot bi bil ob upoštevanju ZDoh-1. Razlika EDS med zakonoma znaša 2,7 odstotne točke v prid novi zakonodaji.

V primeru, ko zavezanec uveljavlja 2 oziroma 3 vzdrževane člane, oba zakona davčno osnovo uvrščata v 2. dohodninski razred. Razlika med izračunanima EDS je v primeru 2 otrok 1,8 odstotne točke v prid ZDoh-2. Zavezancu, ki v napovedi uveljavlja še dodatnega otroka, se EDS v primeru ZDoh-1 zmanjša za 4,3 odstotne točke, v primeru ZDoh-2 pa za 4,2 odstotne točke. V skupnem je ZDoh-2 znova bolj pisana na kožo zavezancu, saj po novem dejansko plačuje državi 26 % svojega bruto dohodka, po stari zakonodaji pa bi 27,7 %.

Slika 6: Grafični prikaz primerjave EDS za ZDoh-1 in ZDoh-2 glede na število otrok, ki jih zavezanec uveljavlja pri napovedi (3 · PSBP)

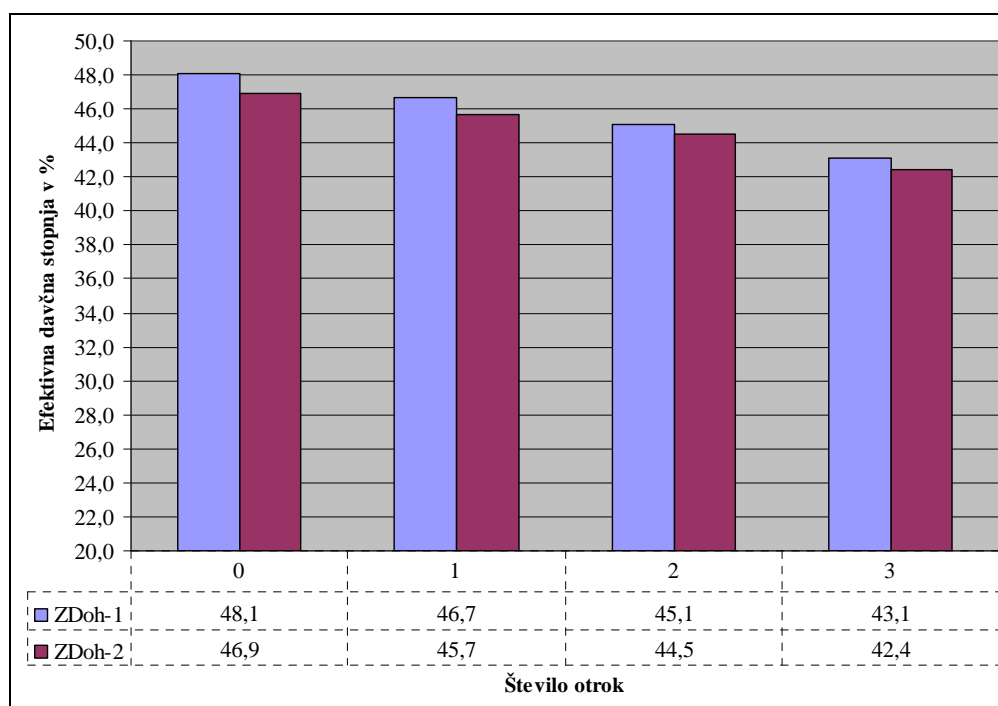

Vir: Podatki iz tabele 10, 2008, lastni prikaz.

V četrtem primeru, pri 3-kratni višini PSBP nam slika 6 pokaže, da so v vseh primerih izračuni EDS po ZDoh-2 nižji kot po ZDoh-1, vendar je opaziti, da se razlike med zakonoma manjšajo.

V primeru zavezanca brez otrok oba zakona dodeljujeta zavezancu glede na njegovo davčno osnovo mejno stopnjo 41 %. Izračunana EDS pri ZDoh-1 znaša 44 %, pri ZDoh-2 pa 43,2 %. Razlika torej znaša le 0,8 odstotne točke v prid novemu zakonu. Če v izračunu napovedi upoštevam dodatne otroke, se razlike in razmerje med zakonoma skoraj ne spremenijo. V primeru enega in dveh otrok znaša razlika 0,7 odstotne točke v prid ZDoh-2. Pri uveljavljanju treh otrok v letni davčni napovedi pa zavezanec znova nekoliko pridobi na razliki. Razlika v EDS znaša 1,3 odstotne točke.

Slika 7: Grafični prikaz primerjave EDS za ZDoh-1 in ZDoh-2 glede na število otrok, ki jih zavezanec uveljavlja pri napovedi (5 · PSBP)

Vir: Podatki iz tabele 10, 2008, lastni prikaz.

V primeru 5-kratne višine PSBP ZDoh-1 zakonsko uvršča zavezanca v najvišji, 5. davčni razred (z izjemo primera treh vzdrževanih otrok). Mejna stopnja znaša 50 % in je za 9 odstotnih točk višja od mejne stopnje kot pri ZDoh-2. Tudi v tem primeru je prišlo do pojava, pri katerem je ob vstopu zavezančeve davčne osnove v najvišji davčni razred EDS nižja, kot znaša zakonsko določena mejna stopnja. EDS v primeru 0 otrok pri ZDoh-1 znaša 48,1 % po ZDoh-2 pa 46,9 %. V primeru enega otroka se je razlika med EDS malenkost znižala na 1 odstotno točko, pri dveh oz. treh otrocih pa razlika še pada in znaša 0,6 oz. 0,7 odstotnih točk.

Na podlagi izračunanih primerov sem dokazala, da je državi z davčno reformo uspelo zmanjšati progresivnost davčnih zavezancev. Izračunane EDS po ZDoh-2 so pri vseh primerih nižje kot izračuni pri ZDoh-1. Zavezanci torej dejansko plačujejo manj davka glede na bruto dohodek, kot so ga pred reformo. Uvedba novega zakona o dohodnini (ZDoh-2) je torej smiselna.

SKLEP

Davčna reforma je prinesla pozitivne spremembe na področju slovenske dohodnine. Namen same reforme je bil razbremeniti ljudi, ustvariti konkurenčen davčni sistem, poenostaviti predpise in olajšati izpolnjevanje obrazcev za oddajo dohodninske napovedi¹⁴. Vsakoletno poročanje državi o tem, koliko, kako in na kakšen način smo zaslužili, je bilo namreč zelo naporno. Po novem davčna uprava sama pripravi in pošlje zavezancem predizpolnjeno napoved oz. informativni izračun dohodnine, ki pod določenimi pogoji postane odločba. S tem se ne zmanjšuje odgovornost zavezancev za izpolnjevanje svojih obveznosti v zvezi z odmero dohodnine, ampak se želi le zmanjšati administrativno breme zavezancev (Hieng, 2007, str. 68).

Davčno obremenitev zavezanci zmanjšujejo z uveljavljanjem davčnih olajšav. Novi zakon o dohodnini (ZDoh-2) pomembno znižuje obdavčitev aktivnih dohodkov fizičnih oseb, in sicer na dva načina – z uvedbo nove lestvice z blažjo progresijo (nove mejne stopnje dohodnine znašajo 16 %, 27 % in 41 %) ter s povišanjem osebne olajšave. Z letom 2008 se uveljavlja tudi dodatna splošna olajšava za zavezance s skupnimi dohodki do višine 6800 EUR letno, ki znaša 2000 EUR letno, za zavezance z dohodki od 6801 do 9000 EUR pa 1000 EUR letno. Skupaj s splošno olajšavo bo tako zavezancem z dohodki do višine 6800 EUR priznana olajšava v skupni višini 4959,60 EUR, tistim z dohodki do 9000 EUR letno pa v višini 3959,60 EUR. Zavezanci z višjimi dohodki pa bodo upravičeni do uveljavljanja splošne olajšave v višini 2959,60 EUR (Davčna reforma 2007–Najpomembnejše novosti, ki jih prinašajo posamezni zakoni, 2008).

Posebna olajšava za vzdrževane člane prav tako pripomore k nižji progresivnosti dohodnine, in to iz dveh razlogov. Prvič, olajšava je v obliki odbitka pred obdavčljivo osnovo in tako lahko posameznik, ki to olajšavo uveljavlja, pade v nižji dohodninski razred. Drugič, posameznik lahko načrtuje svoje davčne obveznosti, in sicer tako, da olajšavo za vzdrževane člane v družini praviloma uveljavlja tisti zakonec, ki ima višje dohodke. Na področju posebnih olajšav je z novim zakonom prav tako prišlo do določenih sprememb. In sicer poleg povišanja olajšav za vzdrževane člane je uvedena tudi osebna olajšava za seniorje v višini 1273,69 EUR letno. Olajšave za otroke, ki so v skladu s predpisi o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb za delo nezmožni, pa se bo priznavala olajšava tudi po njihovem 18. letu starosti.

Efektivno davčno stopnjo predstavlja odstotna razlika med celotnimi plačanimi davki in prispevki glede na višino bruto dohodka. S povečevanjem bruto dohodka se povečuje delež davkov in prispevkov, ki jih mora zavezanec plačati državi. Skozi izračune v diplomski nalogi sem ugotovila, da je državi z reformo slovenske dohodnine uspelo zmanjšati progresivnost dohodninskega sistema. Primerjava med novim in starim zakonom je

¹⁴ Obrazec za oddajo dohodninske napovedi se nahaja v prilogi 7.

pokazala, da je zavezanec v vseh primerih na boljšem, saj ima izračunano nižjo efektivno davčno stopnjo, kot je bila po zakonu ZDoh-1. Razlika med izračunanimi deleži efektivnih davčnih stopenj je bolj opazna v primerih, kjer ima zavezanec višjo povprečno bruto plačo. Kljub vsemu je efektivna davčna stopnja pri nadpovprečnih dohodkih še vedno zelo visoka. Vzroka za to ne smemo iskati samo v davčni lestvici za dohodnino, temveč tudi v prispevkih za socialno varnost. Prispevki za socialno varnost, za katere velja proporcionalna stopnja, namreč ublažijo progresivnost neposrednih davčnih obremenitev.

Kljub vsem prednostim pa v realnem življenju opazimo, da reforma dohodnine le ni prinesla samo pridobitev, ki jih tako vneto poudarjata in zagovarjata davčna uprava in vlada. Ljudje občutijo spremembe, sami izračuni pa tega ne pokažejo. Izkazalo se je, da so meje dohodninskih razredov postavljene občutno prenizko. To trditev sem potrdila tudi pri izračunih v okviru diplomskega dela. Zavezanec s povprečno slovensko letno bruto plačo se uvrsti v drugi, srednji razred, nekdo z 1,64-kratno PSBP pa je razvrščen v najvišji, 3. dohodninski razred. Obdavčen je po enaki mejni dohodninski stopnji kot nekdo, ki zasluži celo bogastvo. Zavezanci z najnižjimi dohodki ne morejo uveljavljati vseh olajšav, ki jih imajo na voljo, tako npr. velikim družinam pripada v skupnem višji znesek olajšav, kot znaša njihov dohodek. Dodatne olajšave, zaradi večjega števila otrok, družinam v tem primeru nič ne koristijo. Bolj primerno bi bilo zvišanje otroškega dodatka in drugih oblik pomoči, saj bi le-ti dejansko prišli do izraza in pomagali družinam v stiski.

Zavezance je močno razburilo dejstvo, da reforma dohodnine ukinja dve olajšavi, in sicer 2-% olajšave za različne namene ter 4-% stanovanjsko olajšavo. Razni vložki v nakup in/ali obnovo hiše ali stanovanja, v lastno izobraževanje, nakup učbenikov, zdravil, darovanje v dobrodelne namene so bili po ZDoh-1 priznani v olajšavo. Novi zakon pa omenjenih nakupov ne zajema več kot olajšavo za zmanjšanje davčne osnove. Če je bil zavezanec na meji med dvema dohodninskima razredoma, se je shranjevanje računov za vse, kar je sodilo med posebne olajšave, vendarle splačalo.

LITERATURA IN VIRI

1. Čok, M., Stanovnik, T., Cirman, A., Prevolnik Rupel, V. & Mrak, M. (2005). *Javne finance v Sloveniji*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
2. *Davčna reforma 2007–Najpomembnejše novosti, ki jih prinašajo posamezni zakoni*. Najdeno 20. junija 2008 na spletnem naslovu: [www.racunovodja.com/clanki.asp?clanek=1322].
3. Davčna uprava Republike Slovenije. Najdeno 20. junija 2008 na spletnem naslovu: [www.durs.gov.si].
4. Galič, J. (2007). *Obdavčitev plač in drugih dohodkov iz zaposlitve po novi davčni zakonodaji*. Lesce: Legat.
5. Hieng, R. (2007). *Pošiljanje podatkov za odmero dohodnine*. IKS 12/07, priloga revije za računovodstvo in finance. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, 68–83.
6. Kobal, A. (2006a). *Dohodnina 2007 – Potrebne smeri razvoja slovenske davčne zakonodaje s področja obdavčitve fizičnih oseb*. Davčno-finančna praksa, 7 (6), 3–6.
7. Kobal, A. (2006b). *Spremembe dohodninske zakonodaje 2006*. Davčno-finančna praksa, 7 (10), 10–14.
8. Ministrstvo za finance. Najdeno 30. junija 2008 na spletnem naslovu: [www.mf.gov.si].
9. Oštir, D. (2005). *Predpisi o dohodnini*. Ljubljana: Inštitut za javne finance.
10. *Povprečne mesečne plače v Sloveniji*. Najdeno 12. avgusta 2008 na spletnem naslovu Statističnega urada Republike Slovenije: [www.stat.si].
11. Povprečni znesek subvencij na hektar kmetijskih in gozdnih zemljišč ter na panj za leto 2007 in znesek katastrskega dohodka za oljčne nasade za leto 2007. *Uradni list RS*. (Št. 15/2008).
12. Pravilnik o določitvi olajšav in lestvic za odmero dohodnine za leto 2008. *Uradni list RS*. (Št. 119/2007).
13. Stanovnik, T. (12/2002). Dohodninska reforma. *Denar*, str. 14–17.
14. Stanovnik, T. (2004). *Javne finance*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
15. Ukaz o razglasitvi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-2B). *Uradni list RS*. (Št. 78/2008).
16. Uredba o namenitvi dela dohodnine za donacije. *Uradni list RS*. (Št. 30/2007).
17. Zakon o dohodnini (ZDoh-1). *Uradni list RS*. (Št. 59/06–UPB4, 69/06–odl. US).
18. Zakon o dohodnini (ZDoh-2). *Uradni list RS*. (Št. 117/2006).

PRILOGE

PRILOGA 1: Sporazum o odpravi dvojnega obdavčevanja

SEZNAM VELJAVNIH KONVENCIJ O IZOGIBANJU DVOJNEMU OBDAVČEVANJU DOHODKA IN PREMOŽENJA

*Seznam veljavnih konvencij o izogibanju dvojnemu obdavčevanju dohodka in premoženja
(na dan 1. 1. 2007)*

Države	Objava v Uradnem listu
AVSTRIJA	MP, št. 4/98
BELGIJA	MP, št. 5/99
BOSNA IN HERCEGOVINA ¹⁵	MP, št. 19/06
BOLGARIJA	MP, št. 12/04
CIPER	SFRJ-MP, št. 2/86
ČEŠKA	MP, št. 2/98
DANSKA	MP, št. 6/02
ESTONIJA	MP, št. 11/06
FINSKA	MP, št. 12/04
FRANCIJA	SFRJ, št. 28/75
GRČIJA	MP, št. 6/02
HRVAŠKA	MP, št. 16/05
INDIJA	MP, št. 13/04
IRSKA	MP, št. 25/02
ITALIJA	SFRJ-MP, št. 2/83
KANADA	MP, št. 6/01
KITAJSKA	MP, št. 13/95
LATVIJA	MP, št. 25/02
LITVA	MP, št. 27/01
LUKSEMBURG	MP, št. 6/02
MADŽARSKA	MP, št. 16/05
MAKEDONIJA	MP, št. 6/99
MALTA	MP, št. 9/03
MOLDOVA	MP, št. 19/06
se nadaljuje	

¹⁵ V skladu z določbami drugega odstavka 28. člena konvencije, se konvencija uporablja:

- v zvezi z davki, zadržanimi pri viru, za dohodek, dosežen 1. februarja 2007 ali po njem,
- v zvezi z drugimi davki od dohodka in davki od premoženja za davke, obračunane za katero koli davčno leto, ki se začne 1. januarja 2007 ali po njem.

nadaljevanje	
Države	Objava v Uradnem listu
NEMČIJA	MP, št. 22/06
NIZOZEMSKA	MP, št. 4/05
NORVEŠKA	SFRJ-MP, št. 9/85
POLJSKA	MP, št. 23/97
PORTUGALSKA	MP, št. 19/03
REPUBLIKA KOREJA	MP, št. 16/05
ROMUNIJA	MP, št. 25/02
RUSKA FEDERACIJA	MP, št. 11/96
SLOVAŠKA	MP, št. 12/04
ŠPANIJA	MP, št. 6/02
SRBIJA / ČRNA GORA	MP, št. 30/03
ŠVEDSKA	SFRJ-MP, št. 7/81
ŠVICA	MP, št. 15/97
TAJSKA	MP, št. 12/04
TURČIJA	MP, št. 8/02
VELIKA BRITANIJA IN SEVERNA IRSKA	SFRJ-MP, št. 7/82
ZDA	MP, št. 10/01

Vir: Ministrstvo za finance, 2008.

Nova konvencija, katere določbe se bodo pričele uporabljati dne 1. 1. 2008

Države	Objava v Uradnem listu
FRANCIJA	MP, št. 4/05

Vir: Ministrstvo za finance, 2008.

V Sloveniji ratificirane konvencije, ki še ne veljajo

Države	Objava v Uradnem listu
AVSTRIJA ¹⁶	MP, št. 22/06
ITALIJA	MP, št. 8/02
UKRAJINA	MP, št. 12/04

Vir: Ministrstvo za finance, 2008.

¹⁶ Protokol med Republiko Slovenijo in Republiko Avstrijo o spremembah konvencije o izogibanju dvojnemu obdavčevanju v zvezi z davki na dohodek in premoženje, podpisane v Ljubljani 1. oktobra 1997: Državi pogodbenici druga drugo po diplomatski poti obvestita, da so končani vsi pravni postopki za začetek veljavnosti protokola. Protokol začne veljati prvi dan tretjega meseca po datumu prejetja zadnjega od zgoraj navedenih obvestil, njegove določbe pa se uporabljajo za davke za katero koli davčno leto, ki se začne 1. januarja 2007 ali po njem.

PRILOGA 3: Povprečne bruto in povprečne neto plače po mesecih v Sloveniji, v obdobju januar 2005–december 2007

Tabela 1: Prikaz gibanja povprečnih bruto in povprečnih neto plač po mesecih v Sloveniji, v obdobju januar 2005–december 2007¹⁷

	Povp. BRUTO mesečna plača		Povp. NETO mesečna plača		Indeks tekoči mesec pretekli mesec	
	EUR	SIT	EUR	SIT	BRUTO	NETO
December 07	1.342,80	–	870,70	–	90,02	92,10
November 07	1.491,65	–	945,34	–	114,40	111,69
Oktober 07	1.303,92	–	846,38	–	103,56	103,16
September 07	1.259,07	–	820,47	–	98,41	98,49
Avgust 07	1.279,40	–	833,08	–	101,30	101,26
Julij 07	1.262,95	–	822,68	–	100,68	100,68
Junij 07	1.254,36	–	817,15	–	99,27	99,37
Maj 07	1.263,57	–	822,34	–	102,11	101,79
April 07	1.237,42	–	807,86	–	98,83	99,08
Marec 07	1.252,12	–	815,34	–	103,24	102,82
Februar 07	1.212,82	–	792,97	–	96,99	97,22
Januar 07	1.250,34	–	815,68	–	99,15	99,60
December 06	1.261,09	302.207	818,94	196.251	90,54	94,26
November 06	1.392,92	333.799	868,78	208.194	113,88	111,75
Oktober 06	1.223,17	293.121	777,40	186.295	101,94	101,68
September 06	1.199,95	287.557	764,58	183.223	99,11	99,14
Avgust 06	1.210,77	290.148	771,25	184.823	102,51	102,11
Julij 06	1.181,13	283.047	755,31	181.003	99,06	99,30
Junij 06	1.192,33	285.731	760,62	182.275	99,79	99,80
Maj 06	1.194,78	286.316	762,13	182.638	102,29	102,19
April 06	1.167,99	279.896	745,77	178.716	97,97	98,21
Marec 06	1.192,16	285.690	759,40	181.982	102,99	102,32
Februar 06	1.157,58	277.403	742,18	177.856	98,51	98,70
Januar 06	1.175,07	281.593	751,93	180.193	96,93	97,85
December 05	1.212,26	290.505	768,48	184.159	92,53	93,92
November 05	1.310,15	313.965	818,19	196.071	112,33	110,46
Oktober 05	1.166,36	279.506	740,70	177.502	100,77	100,70
September 05	1.157,46	277.374	735,55	176.268	99,40	99,38
Avgust 05	1.164,40	279.038	740,13	177.364	102,81	102,43
Julij 05	1.132,61	271.419	722,55	173.153	99,91	100,10
Junij 05	1.133,59	271.654	721,80	172.972	99,94	99,75
Maj 05	1.134,26	271.814	723,54	173.388	100,91	100,94
April 05	1.124,05	269.368	716,82	171.779	99,14	99,38
Marec 05	1.133,85	271.717	721,26	172.842	103,35	102,54
Februar 05	1.097,11	262.911	703,39	168.561	98,27	98,35
Januar 05	1.116,44	267.544	715,16	171.380	–	–

Vir: Povprečne mesečne plače v Sloveniji. Statistični urad Republike Slovenije, 2008.

¹⁷ Podatki o povp. mesečnih plačah od januarja 2007 so zbrani v EUR. Podatki za leto 2005 in 2006 pa so bili zbrani v SIT. Za analitične in informativne namene sem podatke preračunala iz SIT v EUR po nepreklicnem menjalnem razmerju 1 EUR = 239,64 SIT. Pri izračunu indeksov lahko pride do razlik, ki so posledica zaokroževanja pri preračunu podatkov iz SIT v EUR.

PRILOGA 4: Primerjava porazdelitve davčnih zavezancev pri ZDoh-1 in ZDoh-2

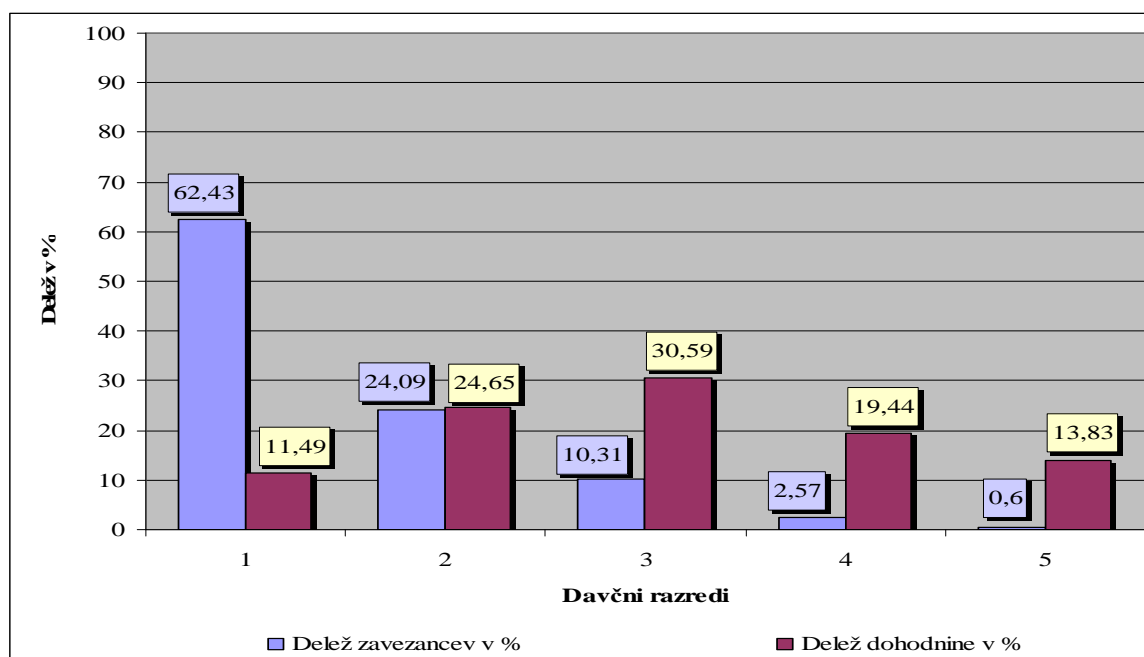
Skupaj število davčnih zavezancev: 1.276.812

Tabela 2: Davčnih zavezanci in realizirana dohodnine po davčnih razredih (ZDoh-1)

ZDoh-1: dohodninska lestvica (v EUR)		Davčni razred	Davčna stopnja	Delež zavezancev (v %)	Delež dohodnine (v %)	Število zavezancev
nad	do					
	5.539	1	16 %	62,43	11,49	797.114
5.539	10.822	2	33 %	24,09	24,65	307.584
10.822	21.899	3	37 %	10,31	30,59	131.639
21.899	44.012	4	41 %	2,57	19,44	32.814
44.012		5	50 %	0,60	13,83	7.661
Skupaj				100,00	100,00	1.276.812

Vir: Ministrstvo za finance, 2008.

Slika 1: Porazdelitev davčnih zavezancev po posameznih davčnih razredih in po deležu njihove dohodnine (ZDoh-1)

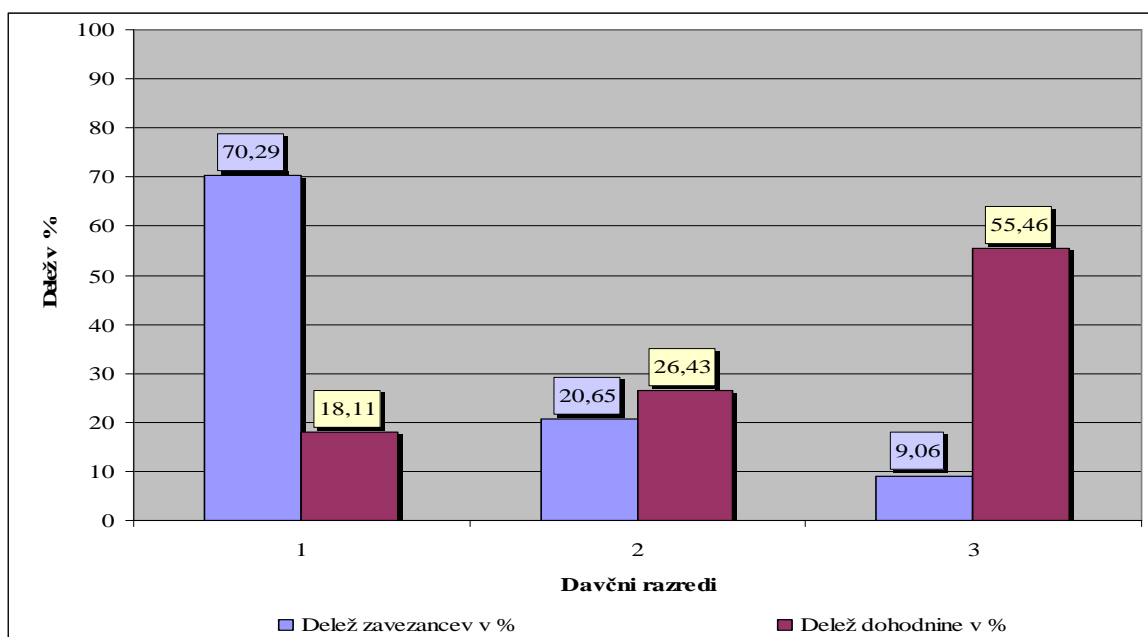
Vir: Podatki iz tabele 2, 2008, lastni prikaz.

Tabela 3: Davčnih zavezanci in realizirana dohodnine po davčnih razredih (ZDoh-2)

ZDoh-2: dohodninska lestvica (v EUR):		Davčni razred	Davčna stopnja	Delež zavezancev (v %)	Delež dohodnine (v %)	Število zavezancev
nad	do					
	7.187,60	1	16 %	70,29	18,11	897.471
7.187,60	14.375,20	2	27 %	20,65	26,43	263.662
14.375,20		3	41 %	9,06	55,46	115.679
Skupaj				100,00	100,00	1.276.812

Vir: Ministrstvo za finance, 2008.

Slika 2: Porazdelitev davčnih zavezancev po posameznih davčnih razredih in po deležu njihove dohodnine (ZDoh-2)

Vir: Podatki iz tabele 3, 2008, lastni prikaz.

PRILOGA 5: Izračun izbranih primerov po novem Zakonu o dohodnini (ZDoh-2)

Tabela 4: Povprečna slovenska bruto plača v EUR (ZDoh-2; izračun za primer 2; 1 otrok)

	0,64 · PSBP	1,00 · PSBP	1,64 · PSBP	3 · PSBP	5 · PSBP
BRUTO PLAČA	9.867,19	15.417,48	25.284,67	46.252,44	77.087,40
Prispevki za socialno varnost	2.081,98	3.253,09	5.335,06	9.759,26	16.265,44
Davčna osnova I	7.785,21	12.164,39	19.949,61	36.493,18	60.821,96
Splošna olajšava	2.959,60	2.959,60	2.959,60	2.959,60	2.959,60
Posebna olajšava (za otroke)	2.183,76	2.183,76	2.183,76	2.183,76	2.183,76
Olajšava za PDPIZ	367,06	573,53	940,59	1.720,59	2.526,23
Davčna osnova II (osnova za doh.)	2.274,79	6.447,50	13.865,65	29.629,22	53.152,37
Pripadajoči doh. razred (mejna dohodninska stopnja)	1 (16 %)	1 (16 %)	2 (27 %)	3 (41 %)	3 (41 %)
DOHODNINA	363,97	1.031,60	2.953,09	9.344,82	18.989,31
Skupaj (dohodnina + prispevki)	2.445,94	4.284,69	8.288,16	19.104,08	35.254,75
NETO PLAČA	7.421,24	11.132,79	16.996,51	27.148,36	41.832,65
EDS v %	24,8	27,8	32,8	41,3	45,7

Tabela 5: Povprečna slovenska bruto plača v EUR (ZDoh-2; izračun za primer 3; 2 otroka)

	0,64 · PSBP	1,00 · PSBP	1,64 · PSBP	3 · PSBP	5 · PSBP
BRUTO PLAČA	9.867,19	15.417,48	25.284,67	46.252,44	77.087,40
Prispevki za socialno varnost	2.081,98	3.253,09	5.335,06	9.759,26	16.265,44
Davčna osnova I	7.785,21	12.164,39	19.949,61	36.493,18	60.821,96
Splošna olajšava	2.959,60	2.959,60	2.959,60	2.959,60	2.959,60
Posebna olajšava (za otroke)	4.557,78	4.557,78	4.557,78	4.557,78	4.557,78
Olajšava za PDPIZ	367,06	573,53	940,59	1.720,59	2.526,23
Davčna osnova II (osnova za doh.)	-99,23	4.073,48	11.491,63	27.255,20	50.778,35
Pripadajoči doh. razred (mejna dohodninska stopnja)	-	1 (16%)	2 (27%)	3 (41%)	3 (41%)
DOHODNINA	0,00	651,76	2.312,11	8.371,47	18.015,96
Skupaj (dohodnina + prispevki)	2.081,98	3.904,85	7.647,17	18.130,74	34.281,40
NETO PLAČA	7.785,21	11.512,63	17.637,49	28.121,70	42.806,00
EDS v %	21,1	25,3	30,2	39,2	44,5

Tabela 6: Povprečna slovenska bruto plača v EUR (ZDoh-2; izračun za primer 4; 3 otroci)

	0,64 · PSBP	1,00 · PSBP	1,64 · PSBP	3 · PSBP	5 · PSBP
BRUTO PLAČA	9.867,19	15.417,48	25.284,67	46.252,44	77.087,40
Prispevki za socialno varnost	2.081,98	3.253,09	5.335,06	9.759,26	16.265,44
Davčna osnova I	7.785,21	12.164,39	19.949,61	36.493,18	60.821,96
Splošna olajšava	2.959,60	2.959,60	2.959,60	2.959,60	2.959,60
Posebna olajšava (za otroke)	8.517,30	8.517,30	8.517,30	8.517,30	8.517,30
Olajšava za PDPIZ	367,06	573,53	940,59	1.720,59	2.526,23
Davčna osnova II (osnova za doh.)	-4.058,75	113,96	7.532,11	23.295,68	46.818,83
Pripadajoči doh. razred (mejna dohodninska stopnja)	–	1 (16 %)	2 (27 %)	3 (41 %)	3 (41 %)
DOHODNINA	0,00	18,23	1.243,04	6.748,07	16.392,56
Skupaj (dohodnina + prispevki)	2.081,98	3.271,32	6.578,10	16.507,33	32.658,00
NETO PLAČA	7.785,21	12.146,16	18.706,56	29.745,11	44.429,40
EDS v %	21,1	21,2	26,0	35,7	42,4

PRILOGA 6: Izračun izbranih primerov po staremu Zakonu o dohodnini (ZDoh-1)

Tabela 7: Lestvica za odmero dohodnine za davčno leto 2006

Če znaša neto letna davčna osnova v EUR		Znaša dohodnina v EUR
nad	do	
	5.539,00	16 %
5.539,00	10.822,00	886,00 + 33 % nad 5.539,00
10.822,00	21.899,00	2.630,00 + 37 % nad 10.822,00
21.899,00	44.012,00	6.728,00 + 41 % nad 21.899,00
44.012,00		15.794,00 + 50 % nad 44.012,00

Vir: Zakon o dohodnini (ZDoh-1), 2006.

Tabela 8: Višine davčnih olajšav za leto 2006 po ZDoh-1

OLAJŠAVA:	ZNESEK OLAJŠAVE
splošna olajšava	2.522,00
prvega vzdrževanega otroka	2.023,00
drugega vzdrževanega otroka	4.223,00
tretjega vzdrževanega otroka	7.155,00
olajšava za PDPIZ	maks. 24 % od obveznih prispevkov za PIZ ¹⁸ oz. 2.292,60 EUR

Vir: Zakon o dohodnini (ZDoh-1), 2006.

Tabela 9: Povprečna slovenska bruto plača v EUR (ZDoh-1; izračun za primer 2; 1 otrok)

	0,64·PSBP	1,00·PSBP	1,64·PSBP	3·PSBP	5·PSBP
BRUTO PLAČA	8.886,22	13.884,72	22.770,94	41.654,16	69.423,60
Prispevki za socialno varnost	1.874,99	2.929,68	4.804,67	8.789,03	14.648,38
Davčna osnova I	7.011,23	10.955,04	17.966,27	32.865,13	54.775,22
Splošna olajšava	2.522,00	2.522,00	2.522,00	2.522,00	2.522,00
Posebna olajšava (za otroke)	2.023,00	2.023,00	2.023,00	2.023,00	2.023,00
Olajšava za PDPIZ	330,57	516,51	847,08	1.549,53	2.292,60
Davčna osnova II (osnova za doh.)	2.135,66	5.893,53	12.574,19	26.770,60	47.937,62
Pripadajoči doh. razred (mejna dohodninska stopnja)	1 (16 %)	2 (33 %)	3 (37 %)	4 (41 %)	5 (50 %)
DOHODNINA	341,71	1.003,00	3.278,31	8.725,35	17.756,81
Skupaj (dohodnina + prispevki)	2.216,70	3.932,67	8.082,98	17.514,38	32.405,19
NETO PLAČA	6.669,52	9.952,05	14.687,96	24.139,78	37.018,41
EDS v %	24,9	28,3	35,5	42,0	46,7

¹⁸ Obvezni prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje znašajo 15,5 % bruto plače.

Tabela 10: Povprečna slovenska bruto plača v EUR (ZDoh-1; izračun za primer 3; 2 otroka)

	0,64-PSBP	1,00-PSBP	1,64-PSBP	3-PSBP	5-PSBP
BRUTO PLAČA	8.886,22	13.884,72	22.770,94	41.654,16	69.423,60
Prispevki za socialno varnost	1.874,99	2.929,68	4.804,67	8.789,03	14.648,38
Davčna osnova I	7.011,23	10.955,04	17.966,27	32.865,13	54.775,22
Splošna olajšava	2.522,00	2.522,00	2.522,00	2.522,00	2.522,00
Posebna olajšava (za otroke)	4.223,00	4.223,00	4.223,00	4.223,00	4.223,00
Olajšava za PDPIZ	330,57	516,51	847,08	1.549,53	2.292,60
Davčna osnova II (osnova za doh.)	-64,34	3.693,53	10.374,19	24.570,60	45.737,62
Pripadajoči doh. razred (mejna dohodninska stopnja)	-	1 (16%)	2 (33%)	4 (41%)	5 (50%)
DOHODNINA	0,00	590,97	2.481,61	7.823,35	16.656,81
Skupaj (dohodnina + prispevki)	1.874,99	3.520,64	7.286,28	16.612,38	31.305,19
NETO PLAČA	7.011,23	10.364,08	15.484,66	25.041,78	38.118,41
EDS v %	21,1	25,4	32,0	39,9	45,1

Tabela 11: Povprečna slovenska bruto plača v EUR (ZDoh-1; izračun za primer 4; 3 otroci)

	0,64-PSBP	1,00-PSBP	1,64-PSBP	3-PSBP	5-PSBP
BRUTO PLAČA	8.886,22	13.884,72	22.770,94	41.654,16	69.423,60
Prispevki za socialno varnost	1.874,99	2.929,68	4.804,67	8.789,03	14.648,38
Davčna osnova I	7.011,23	10.955,04	17.966,27	32.865,13	54.775,22
Splošna olajšava	2.522,00	2.522,00	2.522,00	2.522,00	2.522,00
Posebna olajšava (za otroke)	7.155,00	7.155,00	7.155,00	7.155,00	7.155,00
Olajšava za PDPIZ	330,57	516,51	847,08	1.549,53	2.292,60
Davčna osnova II (osnova za doh.)	-2.996,34	761,53	7.442,19	21.638,60	42.805,62
Pripadajoči doh. razred (mejna dohodninska stopnja)	-	1 (16 %)	2 (33 %)	3 (37 %)	4 (41 %)
DOHODNINA	0,00	121,85	1.514,05	6.632,14	15.299,71
Skupaj (dohodnina + prispevki)	1.874,99	3.051,52	6.318,72	15.421,17	29.948,09
NETO PLAČA	7.011,23	10.833,20	16.452,22	26.232,99	39.475,51
EDS v %	21,1	22,0	27,7	37,0	43,1

PRILOGA 7: Obrazec za oddajo dohodninske napovedi

Priloga 2

Napoved za odmero dohodnine za leto 2007

PODATKI O ZAVEZANCU

Jezikovna varianta

(1 slov., 2 slov.-ital., 3 slov.-madž.)

Ime in priimek	Datum rojstva
Naslov prebivališča: naselje, ulica, hišna številka	Dan Mesec Leto
Poštna številka, ime pošte:	Davčna številka
	Telefonska številka zavezanca

V letu 2007 sem bil rezident Republike Slovenije v času od meseca do meseca
(Izpolni le zavezanec, ki je bil rezident Republike Slovenije le del leta 2007.) od meseca do meseca

Kot rezident države članice EU (razen Republike Slovenije) izpolnjujem pogoje iz 116. člena ZDoh-2. DA
(Rezidenti Republike Slovenije te rubrike ne izpolnjujejo !)

Kot invalidu s 100-odstotno telesno okvaro mi je bila priznana pravica do tuje nege in pomoči, na podlagi odločbe Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, centra za socialno delo ali občinskega upravnega organa, pristojnega za varstvo borcev in vojaških invalidov. DA
(Obkrožite)

Za leto 2007 me kot vzdrževanega družinskega člana uveljavlja zavezanec

Ime in priimek	Davčna številka	Čas vzdrževanja
		od meseca <input type="text"/> do meseca <input type="text"/>
		od meseca <input type="text"/> do meseca <input type="text"/>

Preveč plačano dohodnino mi vrnite
na transakcijski (osebni) račun, št. -

Opombe (morebitna dodatna pojasnila v zvezi z napovedanimi dohodki in olajšavami ter drugimi podatki):

Priloge (popis dokumentov oziroma dokazil, ki jih prilagate k napovedi):

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

V/Na _____ dne _____ (Podpis zavezanca)

Zneske vpisujte v eurih na dve decimalni mesti.

1000 Dohodek iz zaposlitve

1100 Dohodek iz delovnega razmerja

	Dohodek	Prispevki	Akontacija v RS	Tuji davek
1101 Plača, nadomestilo plače in povračila stroškov v zvezi z delom				
1102 Bonitete				
1103 Regres za letni dopust				
1104 Jubilejne nagrade, odpravnine ob upokojitvi in solidarnostne pomoči				
1105 Premije za prostovoljno dodatno pokojninsko in invalidsko zavarovanje				
1106 Pokojnine iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja				
1107 Nadomestila iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja				
1108 Nadomestila in drugi dohodki iz obveznega socialnega zavarovanja				
1109 Drugi dohodki iz delovnega razmerja				
	Dejanski stroški			

1200 Dohodek iz drugega pogodbenega razmerja

1210 Dohodki dijakov in študentov, doseženi prek pooblaščenih organizacij	Dohodek	Normirani in dejanski stroški	Akontacija v RS	
1211 Dohodki dijakov in študentov, upravičenih do posebne olajšave				
1212 Dohodki dijakov in študentov, ki niso upravičeni do posebne olajšave				
	Dohodek	Prispevki	Akontacija v RS	
1220 Dohodki verskih delavcev				
	Dohodek	Normirani in dejanski stroški	Akontacija v RS	Tuji davek
1230 Preostali dohodki iz drugega pogodbenega razmerja				

2000 Dohodek iz dejavnosti

	Dohodek		Akontacija v RS	Tuji davek
2100 Dobiček, ugotovljen na podlagi davčnega obračuna				
2200 Dohodek, ugotovljen z upoštevanjem normiranih odhodkov	Dohodek	Prispevki	Akontacija v RS	Tuji davek
2210 Dohodek, ugotovljen z upoštevanjem normiranih odhodkov v višini 25%				
2220 Dohodek, ugotovljen z upoštevanjem posebne olajšave za samozaposlene v kulturi				
2230 Dohodek, ugotovljen z upoštevanjem posebne olajšave za samostojne novinarje				
2240 Dohodek, ugotovljen z upoštevanjem normiranih odhodkov v višini 70%				

3000 Dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti

	Dohodek	Akontacija v RS
3100 Dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti v RS		
3200 Prispevki za socialno varnost in druge obveznosti		Znesek
3201 Prispevki za socialno varnost zavezanca		
3202 Druge obveznosti (pristojbine za gozdne ceste ter osuševalne in namakalne sisteme)		
	Dohodek	Tuji davek
3300 Dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti iz tujine		

4000 Dohodek iz premoženja

	Dohodek	Normirani ali dejanski stroški	Akontacija v RS	Tuji davek
4100 Dohodek iz oddajanja premoženja v najem				
	Dohodek	Normirani stroški	Akontacija v RS	Tuji davek
4200 Dohodek iz prenosa premoženjske pravice				

6000 Drugi dohodki

	Dohodek	Akontacija v RS	Tuji davek
6100 Darila			
6200 Priznavalnine			
6300 Preostali drugi dohodki			

Dohodki, ki se povprečijo

Oznaka dohodka	Dohodek	Prispevki	Normirani ali dejanski stroški	Od meseca leta	Do meseca leta

Dodatni podatki o dohodkih, prejetih iz tujine

Oznaka dohodka	Dohodek	Tuji prispevki	Tuji davek	Stroški	Država/ mednarodna organizacija

